age.M
Život je nádherný v každém věku 6/2021

Buďme si bližními nejen o Vánocích

8 „Domov je to nejvíc, co můžeme v životě mít," říká režisér Zdeněk Troška

12 Bílá romantika aneb Když se lidé a psi spřáhnou

28 Umělcem na celý život

Srdcaři, pojďte s námi do toho!

Proč se přihlásit do 8. ročníku projektu Srdce s láskou darované

Je to zábava

Získáte nové zážitky i přátele

Uděláte dobrou věc

Odměnu pošleme všem

Zklamání vyloučeno

Šance na medaile je vysoká

Potěšíte někoho, kdo to potřebuje

Srdce s láskou darované

www.srdceslaskou.cz

POSEL DOBRÝCH ZPRÁV
Časopis o mezigenerační spolupráci
a životních hodnotách

Život je nádherný v každém věku

Z obsahu

6 **EPIŠTOLY:** Já sním o Vánocích bílých

8 **ROZHOVOR:** Zdeněk Troška:
Domov je to nejvíc, co můžeme v životě mít

12 **ROMANCE:** Bílá romantika
aneb Když se lidé a psi spřáhnou

16 **REPORTÁŽ:** O světlu Vánoc

20 **VYZNÁNÍ:** S flašinetem je veselo

22 **DVOJROZHOVOR:** Setkání čtyř rukou a čtyř nohou
Spolupráce je dobrodružství

25 **PODĚKOVÁNÍ:** Cesta za vzděláním
může být hodně klikatá

26 **PORTRÉT:** Michal Janovský:
Pastely jsem znovuobjevil díky manželce a Vánocům

28 **SONDA:** Umělcem na celý život

30 **PŘEDSTAVUJEME:** Hanka Melčová:
Od dětství ráda tvořím a jdu za tím, co mám ráda

32 **NA NÁVŠTĚVĚ:** Hurá na parket
aneb Nebudeme čekat u televize na pana Alzheimera

34 **ZE SVĚTA:** Jak volí děti? Pohádkově!

36 **Z PRAXE:** Úprava ŠVP – strašák, nebo příležitost?

38 **TÉMA:** Česká republika stárne
a na trhu práce roste počet starších pracovníků

40 **8. ROČNÍK PROJEKTU SRDCE S LÁSKOU DAROVANÉ**
Pravidla, odměny a vše, co potřebujete vědět

48 **TVOŘENÍ PRO RADOST:**
Vymodelujte si vánoční dekoraci

Vydavatel:
ANTECOM

ANTECOM s.r.o., Blatenská 2166/7, 148 00 Praha 4
IČ: 2836 2926, produkce@antecom.cz, www.antecom.cz
Redakční servis: +420 602 313 176
Šéfredaktorka: PhDr. Jana Jenšíková, jednatelka společnosti ANTECOM, vydavatelství časopisů TRADE NEWS, AGE a TECH EDU
Redakce: Mgr. Miloslav Jenšík, PhDr. Věra Vortelová, Ing. Martina Hošková, Štěpánka Kotrbová, Ing. Mgr. Daniel Libertin
Grafická úprava: Hana Melčová
Produkce: Mgr. Marek Jenšík
Datum vydání: 10. 12. 2021
Vydáno v Praze jako dvouměsíčník. MK ČR E 20841 / ISSN 1805-5524

KOH-I-NOOR HARDTMUTH since 1790

KOH-I-NOOR HARDTMUTH A.S.
F. A. Gerstnera 21/3
370 01 České Budějovice
Tisk a distribuce: KOH-I-NOOR HARDTMUTH
Foto na titulní straně: Shutterstock

Za obsah inzerce zodpovídá inzerent.
Žádné části textu nebo fotografií nesmí být používány, kopírovány nebo jinak šířeny v jakékoliv formě či jakýmkoliv způsobem bez písemného souhlasu vydavatele.

Naši milí čtenáři AGE,

přejeme vám klidem naplněný adventní čas
a láskyplné vánoční svátky.
Ať se vám podaří ve všech stínech
vždycky najít světlo.

Vaši Srdcaři
z vydavatelství ANTECOM
i za všechny partnery Srdce s láskou darovaného

EPIŠTOLY

JÁ SNÍM O VÁNOCÍCH BÍLÝCH

Ta píseň patří k mým nejmilejším už ode dne, kdy jsem ji slyšel poprvé. Právě tak jsem obdivoval zpěváka, který ji z Ameriky poslal do celého křesťanského světa – Harryho Lillise „Binga“ Crosbyho. Píseň mne okouzlila o některých prvních poválečných Vánocích. Snad už v pětačtyřicátém, možná rok poté. S Crosbym jsem se seznámil o něco později, nejspíše v sedmačtyřicátém, kdy mě jako malého kluka dostal film Farář u svatého Dominika se zpěvákem v titulní roli.

Na katolického kněze těch časů (i amerického) byl hrdina filmu hodně nekonvenční a měl s tím trable. Nakonec ale zmákl i partu zdánlivě nezvládnutelných chuligánků. A mé sympatie k hlavnímu představiteli přerostly až v bezvýhradný obdiv, když mi docvaklo, že právě on první nazpíval tu kouzelnou vánoční písničku.

V originále se jmenuje White Christmas. A roku 1940 ji nenapsal nikdo menší než Irving Berlin, jeden z otců zakladatelů moderní populární hudby, kterého celý svět dlouho považoval za Američana jako řemen, jenže on se narodil jako Israel Bejlin v Ťumeni. Za Atlantik se dostal až jako jedno ze sedmi dětí židovské rodiny, která z Ruska prchla z obavy před protižidovskými pogromy. V nové vlasti se s poameričtělou transkripcí svého příjmení na Beline probíjel pouličním prodejem novin a čištěním bot, až se uchytil jako zpívající číšník. To byla v letech před první světovou válkou na newyorské Broadwayi veliká móda a on brzy dosáhl takové popularity, že po něm majitel restaurace požadoval, aby si složil vlastní píseň. Tak roku 1911 napsal Alexander's Ragtime Band, snad nejproslulejší evergreen posledního století…

A píseň White Christmas se podle Guinnessovy knihy rekordů v Crosbyho nazpívání z jara 1942 dočkala do konce prvního pololetí roku 1987 jen ve Spojených státech prodeje 170 884 207 gramofonových singlů. A dál se prodává ostošest na různých nosičích sama za sebe i v nesčetných kolekcích zpěvákových hitů nebo vánočních písní z celého světa.

U nás se bleskem ujala také díky přidané hodnotě hezkého českého překladu skladatele a textaře Jaroslava Moravce. Nepochybně i zásluhou Rudolfa Cortése, který ji tehdy úžasně zpíval. „Já sním o Vánocích bílých, Vánocích, jaké z dětství znám…“

Zajímavá věc: i já, uprostřed vlastního dětství, jsem si broukal s rádiem o Vánocích, jaké z dětství znám, a kupodivu mi to nepřišlo divné, ačkoli o bílé Vánoce u nás tenkrát ještě nebyla žádná nouze. Ani o zamrzlou Vltavu, na které obvykle v Praze o vánočních prázdninách bruslívaly snad tisíce lidí.

Nikdy a ničím se nelze zavděčit všem.

Nikdy a ničím se nelze zavděčit všem. Jedny takové vydařené Vánoce mého základní školou povinného dětství byly pro mě právě mimořádnou nadílkou sněhu i ledu poněkud smolné. Všechno to začalo už na Štědrý den, když jsem byl po ránu vyslán na poslední drobné nákupy. Klouzalo to a já, který jsem odjakživa našlapoval spíše na paty než na špičky, jsem se proměnil ve zvláště ohrožený druh. Chviličku poté, co jsem potkal půvabnou o tři roky mladší dívenku, kterou jsem už delší čas ostře sledoval (ovšem pouze zrakem, a ještě jen když se zrovna nedívala), mi podpatek ujel po zmrazku a už jsem sebou břinkl. Jen jsem se zvedl, znovu a ještě hůře, protože jsem padl na lopatky a pořádně se uhodil do týla. Nic jsem si nezlomil ani nevyvrkl, ale i to by mi bylo snad milejší, než kdyby můj dvojpád viděla ta mladá dáma. Ať jsem se však rozhlížel, jak chtěl, už tam naštěstí nikde nebyla, takže má důstojnost začínajícího mladého muže v jejích očích nikterak neutrpěla. Ještě že alespoň tak. (Po jedenácti letech jsem si tu slečnu vzal a už máme za sebou i diamantovou svatbu. Ale to je zase jiný příběh.)

S bílými Vánocemi mám spojený i další příběh z trochu jiného soudku. V dobách, kdy náboženství patřilo k povinným školním předmětům, jsem se v té věci díky vlasteneckému rozhodnutí rodičů zapsat mě do Církve československé – husitské, i když to tehdy ještě neměla v názvu – cítil docela komfortně. Jak by ne, když Mistr Jan Hus byl a je národním světcem a nadto mě jedna víra pojila s Janem Žižkou a jeho božími bojovníky, kteří to křižákům pokaždé natřeli.
Ve třídě nás husitů bylo tak právě kolem bubnu, jak by napsal Alois Jirásek. To mi nevadilo, právě naopak. Náboženství jsme mívali v kabinetu, kterému vévodil stojan se závěsnými obrazy z české historie. Velitelský stan před bitvou na Moravském poli, Bitva na Vítkově, Poslední odpor u zdi bělohorské obory, Poprava vůdců českého povstání na Staroměstském náměstí… Spousta toho byla a já jsem se týden co týden div nemodlil, aby farář, který nás učil náboženství, dorazil pozdě nebo ještě lépe nepřijel vůbec, protože to bych si potom mohl ty výjevy prohlížet celou hodinu.

Naše nepočetnost však byla zároveň i nevýhodou. Katolíků byla plná třída a v neděli se v plném kostele jejich nepřítomnost ztratila. Nadto je náboženství učil katecheta, takže farář z jejich kostela z nich vlastně znal pouze ministranty.
Jeden můj spolužák podobojí a já jsme hráli po většinu roku fotbal, a když mrzlo, pak i hokej. Žákovským zápasům patřila téměř bez výjimky nedělní dopoledne, čas bohoslužeb. A to byl obrovský problém. Náš farář tam po nás požadoval alespoň padesátiprocentní účast. Jenže jak to navléknout, když jsme v tom samém čase měli být někde úplně jinde? A on neustále hrozil zhoršenou známkou na vysvědčení. Když se s námi loučil před vánočními prázdninami, kladl nám na srdce, že nás chce v modlitebně vidět i na Boží hod.

Jenže v té obzvlášť bílé a zmrzlé zimě jsme v ten svátek nemohli nehrát zápas. S krásnou a moudrou paní farářkou Martinou Viktorií Kopeckou by se určitě dalo úspěšně vyjednávat – ale s ním?
Teoreticky jsme mohli stihnout obé, pokud se už k bohoslužbě navlékneme do hokejové výstroje a drobet to zamaskujeme kabáty a šálami. Leč, jak už jsem vzpomněl, klouzalo to. Pan farář k nám jezdil na jawě robotu, takovém postarším prskoletu, a právě toho dne nabral značné zpoždění. Zbylo nám jediné – uprchnout vprostřed bohoslužby. Nemohli jsme přitom neprozradit důvod svého nekřesťanského konání. Prozradily nás brusle přes rameno, hole a mé mohutné brankářské betony.

Na hřiště jsme se přiřítili jen taktak. A zase pech: jen se začalo hrát, škrtl mi jeden protihráč špičkou hokejky o tvář. Dochytal jsem s velikou náplastí.

Tím byl, zaplať bůh, smůle konec. Vyhráli jsme 2:1. Pan farář nám tu dezerci nakonec v duchu svého poslání odpustil. A já si, zase jako tenkrát, i letos určitě zabroukám, že sním o Vánocích bílých, jaké z dětství znám. Marně?

Miloslav Jenšík
Foto: Shutterstock

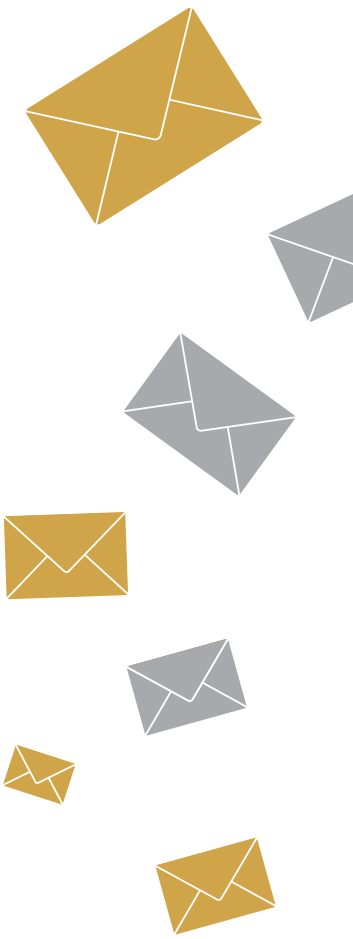

I letos si určitě zabroukám, že sním o Vánocích bílých, jaké z dětství znám.

„Domov je to nejvíc, co můžeme v životě mít,“ říká režisér Zdeněk Troška

Na jeho pohádkách vyrůstají generace dětí. Natočil jich deset, jednu hezčí než druhou. Je autorem sérií populárních komedií v čele s trilogií Slunce, seno… Hlášky z jeho filmů zlidověly. Je nepřehlédnutelný. Poznáte bezpečně, kde zrovna je, protože se lidé kolem smějí. Rád rozdává radost. Když vám píše e-mail, končí slovy: Mějte se. A smějte se. Zdeněk Troška.

Jste velký vypravěč. Verbálně i filmově. Každé vyprávění potřebuje příběh. Kde je brát? Alespoň ty filmové? Co by dnes musel mít scénář, abyste si řekl: Jo, to je vono, to chci točit?

Základní lidské situace jsou vlastně pořád stejné: zamilovanost, láska, manželství, nevěra, rozchod, smíření, další nevěra, rozvod. A je jedno, jestli se to odehrává v 18. nebo 21. století, na zámku, na statku, na chatě, v paneláku, jestli má ona na sobě krinolínu nebo kombiné. Anebo vůbec nic. Prostě pořád dokola, do omrzení furt stejný, jak říkají báby v Babovřeskách. Autor se pak musí rozhodnout, jestli to pojme jako sociální drámo, tragédii nebo komedii.

Těch možností je nekonečné množství. Stačí se dívat kolem sebe, tu něco vyslechnout, tu si něco přečíst, pak to „hodit“ do příslušného obalu a je to. Pamatovat si složení vět, použití slovních výrazů, zachovat hovorový, lidový styl, snažit se být co nejvíc člověčí. Vždycky, když čtu knihu, scénář, dopis, vidím to už před sebou jako film. Co se týče pohádek, snažím se vybrat historickou dobu, která by příběhu nejvíc slušela. Pohádkovou dobou je gotika, renesance, baroko a rokoko. Je zajímavé, že od empíru výš je to už historická, nám blízká doba, tudíž nepohádková. Každý styl má něco do sebe, jednomu příběhu sluší renesance, druhému rokoko. Nesnáším

mišmaš, kdy se třeba ve filmu objeví gotický čepec a rokokové zrcadlo, to mě může čert vzít. I když pohádka snese hodně, nemůže vypadat jako dort od pejska a kočičky. To pak ukazuje na neznalost a nevzdělanost režiséra.

Jde mi o pravdivost a uvěřitelnost

Vnímám správně, že čím přirozenější situace, čím normálnější dialogy a hlášky se scenáristovi podaří, tím více se divák s filmem ztotožní a kus si ho přivlastní? Jak moc práce dá, aby filmová hláška zlidověla? Když se u nás doma něco nedaří, někdo zahlásí: Se podívej na Vachoutouc, jak se zmohli!

Při psaní scénáře vůbec nemyslím na to, že by se ta která věta měla stát hláškou. To si diváci sami vyberou a osvojí. Pochopitelně mě těší, když zaslechnu nějakou narážku z mých filmů. Zrovna nedávno v restauraci. U vedlejšího stolu si paní strčila několik párátek do kapsy a manžel to okomentoval slovy faráře Otíka: Nepokradeš, Kelišová ☺. Jinak situace a dialogy musí být uvěřitelné, pravdivé, byť nadsazené do humorného výrazu. Prostě tak, jak by to v dané situaci řekl každý Čech. U filmu Slunce, seno a pár facek mi kritika kdysi vyčítala, že jsem natočil vulgární film, plný fekálního humoru. Měli na mysli výkřik Škopkové: Neser mě, Blaženo! Jenže v tom stavu nejvyššího rozčilení by to řekl každý, tudíž je to uvěřitelné a pravdivé. Kdyby řekla: Nezlob mě, Blaženo, nebyla by to pravda, znělo by to falešně.

Nejen hošťická trilogie stojí na geniální symbióze herců a neherců. Jak poznáte, že to neherec „dá“?

Měl jsem tu výhodu, že jsem své sousedky a sousedy z Hoštic od dětství velmi dobře znal. Někteří z nich hrávali ochotnické divadlo, tancovali Českou besedu, vystupovali na Babském bále, prostě se nestyděli. Věděl jsem, že paní Švecová bude skvělá Keliška a paní Plátová stejně dobrá Konopnice. Také to, že mě odmala znali, jim pomáhalo, aby neměli žádný ostych a trému. A když jejich výkon pochválili sami herci, byli už v klidu a spokojení.

K jednotlivým obdobím a žánrům patří i herci, možná až party herců, s nimiž s oblibou pracujete. V poslední době otevíráte dveře opravdu mladé generaci, jako jsou Sara Sandeva či Dominick Benedikt. V čem jsou dobří? Musí tam být něco, co se těžko popisuje slovy, ale co cítíte, že bude fungovat?

Ano, nejprve zaujmou tím, že se vejdou vizuálně do mé představy. A pak svou schopností hereckého výrazu, kterým postavu oživí. Stačí se domluvit, jak postavu vidím já a jak oni, shodneme se a je to. Musím jim věřit a oni zase mně, že je povedu či ohlídám, aby jejich postava byla přesně taková, jaká má být. Je to o vzájemné důvěře.

I dnešní děti milují pohádky

Jako dítě jsem žila „Zemlejnou“. Rodiče jsem donutila k hledání kulis mlýna, ale zbyla už jen louka, kde „Zemlejna“ bělila prádlo, prošmejdila jsem Helfenburk. Žádná princezna tam už nejni. Na vašich pohádkách vyrůstají generace. V čem jsou ty současné jiné? Je těžší oslovit generaci používající od školky mobily a sociální sítě? Nemluví ty děti už trochu jinou řečí?

Máte pravdu, doba po revoluci se výrazně změnila. Děti jsou odchované videohrami, mají k dispozici všemožné technické vybavení, jsou už naprogramované jinak. Přesto se dovedou při projekci soustředit na děj a jít s protagonisty, fandit jim a mít radost z jejich úspěchu. Ověřil jsem si to opět v říjnu na festivalu filmů pro děti a mládež v Ostrově u Karlových Varů, kde děti od první do deváté třídy naprosto soustředěně a spontánně sledovaly mou poslední pohádku Zakleté pírko. A nakonec jí v hlasování přiřkly Hlavní cenu dětského diváka. Prostě pod zdánlivě drsnější slupkou je pořád to hodné, citlivé nitro, které se nechá příběhem unést, rozesmát i dojmout.

Měl jsem tu výhodu, že jsem neherce – své sousedky a sousedy z Hoštic od dětství znal.

Zdeněk Troška je doma v jihočeských Hošticích

Zdeněk Troška
se narodil v roce 1953 ve znamení Býka v jihočeské vesnici Hoštice, kde natočil kultovní bláznivou letní trilogii Slunce, seno… Střední školu absolvoval ve francouzském Dijonu na Lycée Carnot, po maturitě nastoupil na pražskou FAMU, kterou absolvoval v roce 1978 v oboru filmová a televizní režie. Za svou kariéru natočil desítku pohádek, mezi ty nejoblíbenější patří O princezně Jasněnce a létajícím ševci, Princezna ze mlejna, Z pekla štěstí, Nejkrásnější hádanka nebo Čertoviny. Jeho zatím posledním filmem je pohádka Zakleté pírko z roku 2019.

V roce 2003 jej tehdejší hejtman Jihočeského kraje jmenoval pohádkovým králem. Rád baví lidi, čte, jí a spí. Zkrátka, miluje život…

Vaše babička od tatínka si přála, abyste byl kněz, ta od maminky učitel. Jakého řemesla, povolání si vážíte a čím byste asi byl, kdyby vás třeba nevzali na FAMU? Máte mezi našimi filmaři „pana učitele“?
Ano, to byla přání mých babiček, viděly v tom zabezpečenou existenci a žádnou dřinu. Dlouhá léta jsem v našem kostele ministroval, farář Otík je přesnou kopií našeho pana faráře. Učitelování by mě taky bavilo, byl bych jistě přísný, ale i laskavý kantor. Hlavně bych trval na tom, aby se děti naučily dobře česky. Nechápu rodiče, co nutí své dětičky už od druhé třídy chodit na angličtinu, když neumí ani vyjmenovaná slova. Pak neumí pořádně to ani to. A co bych dělal jiného? Prodával v antikvariátu nebo v knihkupectví. Anebo byl knihovníkem, protože knížky miluju od dětství. Filmových vzorů bylo hned několik: Martin Frič, Václav Krška, Karel Kachyňa, Antonín Moskalyk, Petr Weigl a otec české filmové pohádky Bořivoj Zeman. Ten mě učil a stal se mým milovaným pedagogem.

Školu jsem miloval

Kudy vedla cesta kluka z Hoštic na Lycée Carnot v Dijonu? Jaký jste byl žák a student? Mazánek, Pažout nebo to zdravé mezi tím?
Já byl nadšený žáček, školu jsem miloval. Celých devatenáct let, co jsem do ní chodil, jsem seděl v první lavici u katedry. Měl jsem tak pocit, že vyučující je tam pro mě, chtěl jsem s ním být v neustálém kontaktu. Jen jednou se stalo, že mě učitelka přesadila do zadní lavice, a tím pro mě zájem o předmět zmizel. Pod lavicí jsem si při hodině četl napínavé černé romány. Pak mi učitelka knihu Krásná kajícnice aneb Prodavač duší sebrala, ale za čtrnáct dní mě požádala, jestli bych jí přinesl druhý díl. Těch dílů bylo pět a já jsem zase směl do první lavice…

Na základce jsem byl horlivý žák, všechno mě zajímalo, ležel jsem v knížkách. Jenže už v šesté třídě jsem věděl, že budu filmovým režisérem, tudíž nějakou matiku, chemii, fyziku nebo geometrii nikdy potřebovat nebudu, a tak jsem je vypustil ze zřetele. Stál jsem si neochvějně na svém a nikdo mě nedonutil ztrácet čas nějakými nesmyslnými rovnicemi o x neznámých.

A studia ve Francii, to je na dlouhé povídání, to snad někdy příště. Strakonické gymnázium mě poslalo na konkurz do Brna, já ho udělal a odjel na tři roky do burgundského Dijonu. To bylo v době kolem roku 1968, kdy zavládlo uvolnění, padla cenzura, otevřely se československé sekce ve Francii. A já se do toho vešel.

Vánoce u Trošků byly kouzelné

Máme společnou jednu vášeň, která k Vánocům patří. Dobré jídlo. Jaké bývaly Vánoce u Trošků a jaké jsou teď? Vosí hnízda, nebo pracny? Kapr z Blatný, nebo z Třeboně? Ale co mne opravdu trápí: Proč nemáte rád kozí sýr a votápek?
(Škraloup na horkém mléku – pozn. red.)
Dobré jídlo mám rád Vánoce Nevánoce. Navíc jsem nadšený všežravec, takže s chutí sním cokoliv. Jen ten škraloup ne, ten polknout, pustím okamžitě moč i trus ☺ a kozí mlíko či sejra mi smrdí. I když jsem asi dvakrát ochutnal sýr z kozího mléka a byl lahodný. Vánoční cukroví jsem miloval jako dítě, dneska snad jen pracny zůstaly u mě na prvním místě, protože už na sladké nejsem. A kapr, jestli z Třeboně nebo Blatné, to je jedno, já se jich neptám ☺. Vánoce mého dětství byly opravdu kouzelné. Byli jsme veliká rodina, oba rodiče po-

cházeli ze stejné vsi, takže tam bylo otcovo i matčino příbuzenstvo. Peklo se, vařilo, smažilo, tloustlo. Hýčkané děti ze všech stran. Psali jsme Ježíškovi, já o knížky, čtvrtky, náčrtníky, barvičky a omalovánky, bratr Pavel o autíčka, traktory, stavebnice, nářadí, vláček. A Ježíšek nikdy nezapomněl.

A druhou vášeň: knížky. Ohlásil jste v létě odchod do důchodu, takže teď na ně máte čas? Můžete jmenovat jednu nebo deset, které by stály za převedení na plátno? A kterou byste si chtěl určitě natočit vy? Protože spojení Troška rovná se důchodce, to je protimluv, souhlasíte? Jakou spotřebu knížek, řekněme měsíčně, máte, když vstáváte ve čtyři a kupujete si jich sto padesát najednou?
Koho jste potkali, co vám to nalhali? Pravda, vstávám ve čtyři ráno a čtu všechno možné. Od literatury faktu přes historii až po pohádky nebo Vlastu Javořickou. A jsem spokojený. Teď zrovna čtu Romanovce od Simona Montefioreho, skoro tisícistránkovou bichli, ale strašně zajímavou! Pak tu mám slovník architektury i to je zajímavé studium a vedle Erbenova Kytice, kterou od dětství miluju. Stejně tak balady Karla Dewettera píšícího na vlně Erbena, a hlavně mého milovaného Julia Zeyera, na kterého nedám dopustit!

Ano, s natáčením jsem skončil, protože musím přečíst ty stohy knížek, které jsem si během života nakoupil právě s tím, že si je přečtu v důchodu. Jsem v něm už pět a půl roku, a tak čtu. Musím rychle, dokud na to ještě vidím, a už se taky kolem poflakuje ten mizera Alzheimer. Abych nakonec nečetl stále dokola Honzíkovu cestu ☺. Mám nachystaných několik scénářů, jednak klasických českých pohádek, dvě veselohry ze současnosti, detektivní seriál, a hlavně Čachtickou paní podle Joža Nižnánského. Bylo mně však řečeno, že jsem stará škola, že točím postaru a že dneska se točí už jinak. Tak jsem poděkoval a šel domů.

Z vašich filmů plyne, že máte rád lidi. Ale – co na nich nemáte rád?
Omezenost, hloupost, lhostejnost, závist, podrazy, agresi a vůbec všechny záporné vlastnosti, co můžou být.

Vydavatelé časopisu AGE s podobnými nadšenci vymysleli a roky organizují Srdce s láskou darované, projekt, který dává radost, spojuje lidi a generace stejně jako vaše filmy. Proč je těžší dělat laskavé věci než lumpárny, těžší projevovat lásku než sobeckost?
Je to asi tím, že se lidi stydí projevovat své city. Láskyplná kniha nebo film se označí za červenou knihovnu nebo škvár, jsou na veřejnosti odsuzované, ale nic bych za to nedal, že si je tito kritici doma tajně čtou nebo sledujou. A jestli říkají, že ne, tak lžou. Proč se mám stydět za to, že někomu projevím svou náklonnost, lásku? To se musí lidi stále na potkání zabíjet a vraždit? Jen si spočtěte všechny mrtvoly, které za den spatříte v televizi, a to zdaleka nevidíte všechny programy. Je to hnus, velebnosti. Vžilo se, že komedie či romantika jsou odpady, ale boj jedince proti všem je to pravé ořechové. Nebo jako vzdělaný intelektuál číst jen Dostojevského, Eca nebo Solženicyna? To je, jako byste stále dokola jedla jen svíčkovou. Za týden jí budete mít plné zuby. Naštěstí si člověk může vybrat – když to nechci vidět, číst nebo jíst, neberu si to. A je to. Nikdo vás nemůže donutit.

À propos: Jakou filmovou pohádku máte nejraději?
Je jich několik. Předně Krškova Legenda o lásce s krásnou Janou Rybářovou jako princeznou Širín, Hrátky s čertem, Byl jednou jeden král, všechny ty princezny pyšné i se zlatou hvězdou, Strakonický dudák, Florián. Ruská kreslená Sněhová královna nebo Koníček Hrbáček, Jak voják přemohl vodníka a smutný Člověk obojživelník. Filmy mého dětství.

Jako Jihočeška jsem hrdá na to, jak fantasticky propagujete náš kraj. Už to vidím: V Hošticích na návsi socha, v Týně Troškovo náměstí, po blatských vesnicích by mohla vést Naučná stezka Zdeňka Trošky a končit v Holašovicích u návesáku u toho vodníka, který je vám trošku podobný. Co pro vás znamená domov? Kde jste nejvíc doma?
Domov je to nejvíc, co můžeme v životě mít. Opravdu platí, že všude dobře, ale doma nejlíp. Čím víc zemí procestujete, tím víc si vážíte domova. Domov je jistota, bezpečí, vzpomínky na dětství a dospívání, prostě radost. Doma jsem v Hošticích, v Praze jenom přespávám. Jižní Čechy jsou nejkrásnější, protože jsem tu doma. Kamkoli postavíte kameru, můžete točit. Krásná země zamyšlená.

Kdybych mohl čtenářům AGE dát k Vánocům nějaký pohádkový dárek, bylo by to, aby Vánoce trávili vždycky doma s těmi, co mají rádi, byli všichni zdraví a měli proč se smát. Protože, jak říkala Helenka Růžičková, nikdy nezapomínej na úsměv, je to světlo, které při pohledu do očí prozradí, že je srdce doma.

Se Zdeňkem Troškou si povídala
Štěpánka Kotrbová
Foto: archiv Zdeňka Trošky
Ilustrační foto: Shutterstock

„Nikdy nezapomínej na úsměv, je to světlo, které při pohledu do očí prozradí, že je srdce doma."
Helena Růžičková

< Z pohádky Čertoviny

Bílá romantika
aneb Když se lidé a psi spřáhnou

Když v aljašském městečku Nome vypukla v roce 1925 epidemie záškrtu, zrovna kvůli sněhovým bouřím nefungovala doprava a protilátky bylo nutné dopravit z dva tisíce kilometrů vzdáleného Anchorage. Situaci zachránila štafeta složená ze psích spřežení. Sibiřský husky Balto, který jednu ze smeček vedl a dorazil nakonec s vakcínou do Nome, se stal americkým národním hrdinou a za jeho osobní přítomnosti mu byla v newyorském Central Parku odhalena bronzová socha. Psi totiž k lidem patří od pradávna. Věrně jim slouží a pomáhají. A někteří sněžní psi se časem proměnili z pomocníků v závodníky. Křupavý jiskřivý sníh a rychlost, kterou se řítí vpřed, si podmanily tisíce lidí na celém světě. I u nás.

První oficiální závod psích spřežení v Československu se uskutečnil v roce 1985 v Peci pod Sněžkou. Právě v osmdesátých letech se u nás začaly rodit začátky tohoto sportu. Jedni z těch, kteří byli tenkrát „u toho“, jsou manželé Ivo a Zdeňka Otipkovi z Jilešovic u Opavy s fenkou aljašského malamuta Eny. „Hrozně moc jsem si ji přála a Ivo mi ji koupil za tři tehdejší měsíční platy. Byl zamilovaný, nebyli jsme tehdy ještě svoji,“ usmívá se Zdeňka.

„V té době byl Ivo spíš na kočky, ale Eny ho dostala – a brzy byla jeho. Ukázalo se, že to se psy neskutečně umí a má u nich přirozenou autoritu. Během roku se nám převrátil celý život naruby. Měli jsme svatbu, narodil se nám první syn a manžel začal Eny trénovat, nejdříve u kola. Veškerý náš volný čas se točil kolem syna, Eny, vymýšlení optimálního postroje a důmyslných vychytávek, aby jízda na kole byla bezpečná pro psa i jezdce. Informace jsme sháněli, kde se dalo. PC a internet neexistovaly. A o tažných psech jste mohli číst jen v dobrodružných románech.“

Ale romantika to tehdy prý byla. Jezdilo se se vším, co mělo nohy a ocas. Vůbec se neřešilo, zda spřežení tvořil jeden pes, nebo deset, jen se vytvořily kategorie. A už vůbec nezáleželo na tom, jestli jezdec zapřahá voříška, nebo čistokrevného huskyho či malamuta. „Vítězem byl v podstatě každý, komu se pes nebo psi rozjeli ze startovací čáry. Jak ráda na ty nadšené začátky vzpomínám,“ říká Zdeňka.

Z jednoho psa šestnáctihlavá smečka

Jeden pes je ale do spřežení málo. „A tak jsme koupili druhou malamutku Kaču. Malou, nic moc hezkou tříletou fenku, která ovšem dokázala, že kvality nepoznáte podle vzhledu. Pak to šlo ráz na ráz. Jednoho odpoledne nám přibyli dva malamutí bratři, opravdu velcí psi, jejichž majitel odlétal nečekaně do Ameriky a později měl pro ně poslat letenky. Neposlal. A my jsme museli řešit, že původní kotec už pro čtyři psy nestačí. Bylo třeba během pár dní náš už tak malý dvorek přestavět na kotec s výběhem. Když jsme se rozhodli pořídit výběh za vesnicí, měli jsme už u domu šest psů a dvě děti. No, co vám budu povídat. Pamatuju si na ten okamžik, když jsme vybudovali prostorné kotce, do nich nastěhovali naši smečku a manžel stojící uprostřed těch chlupáčů, mezi nimiž se motali naši dva malí synové, zasněně pronesl: ‚A tady všude budou psi.‘ – A byli.“

Otipkovi založili chov a během pár let měli smečku šestnácti psů. A výdaje, protože pokud chcete výsledky, musíte kvalitně krmit. A nedostatek času, protože jen vyvenčit všechny psy, vyčesat jim srst, udělat s nimi „pořadovku“ neboli základní výcvik, aby se nemuseli bát jít se smečkou na obyčejnou procházku, uklidit jim kotce – jsou činnosti časově náročné. A přitom oba chodili do práce. Zdeňka je grafička a Ivo dispečer u energetické firmy.

Packu na to!

^
Sibiřští huskyové, stejně jako zbývající plemena tažných psů, sních prostě milují! A víte, jak od sebe rozeznáte aljašského malamuta a sibiřského huskyho? Malamut má mohutnější postavu i hlavu, husky je lehčí, menší a jeho oči jsou nezřídka modré či dokonce různobarevné

Mezi nejlepšími

Na druhou stranu vzpomínají, že díky psům zažili spoustu příběhů, poznali úžasné lidi milující dobrodružství, sport a večery při kytarách, flétnách a vyprávění. „Díky usilovné práci a úžasnému partnerskému vztahu s našimi psy jsme dosáhli výsledků, za které se nemusíme stydět. Jsme držiteli několika titulů mistra republiky, mistra Německa i Evropy. V roce 1992 jsme na Zimních olympijských hrách ve francouzském Albertville reprezentovali naši republiku v mushingu velmi slušně. I když devět sekund za třetím místem lze brát spíš jako smůlu," povzdechne si Zdeňka.

Ptám se na detaily a ona barvitě líčí, jak to tenkrát probíhalo. Že tam přijeli s manželem a psy s podomácku opravenými saněmi, které se jim těsně před odjezdem polámaly, a budili mezi nejmodernějšími kousky sportovního náčiní svých soupeřů rozruch. A nejen tím, ale třeba i svým oblečením. Zdeňku s těhotenským bříškem ve „vaťáku" a Iva v levné šusťákovce mezi národními týmy ze zá-

>
Smečka manželů Otipkových se lety úspěšně rozrůstala

padních zemí v dokonale padnoucích sportovních dresech nešlo přehlédnout. Ovšem postupně si závod po závodu získávali respekt svým umístěním na předních příčkách a při tom třetím už jim fandily i ostatní týmy. A proč nakonec Ivo nestál na stupních vítězů? „Jsem hrdá na to, jak se tenkrát můj muž zachoval," prozrazuje Zdeňka. „Třetí a zároveň poslední závodní den se probojoval na druhé místo a mohl by být na stupni nejvyšším, protože se francouzskému soupeři před ním začali prát psi. Manžel však neváhal, naše psy zastavil a běžel musherovi na pomoc. Zatím je předjela dvě spřežení... Podle pravidel měl Francouz nechat vyjet jako prvního Iva, což se nestalo. Nenechal ho ani dojít zpět k našemu spřežení a pobídl své psy ke stíhání jezdců před sebou. To stálo Iva medaili."

Psí rodina

Dosud Otipkovi dokáží vyjmenovat jména všech svých psů, s nimiž strávili část svého života. A ke jménům připojí i jedinečnou charakteristiku. „Je to jako u lidí, každý je originál a na každého se musí jinak. Měli jsme fenku flegmatičku, princeznu i komediantku. Hodnou tetu i psa playboye. A všichni dohromady tvořili smečku, do jejíž hierarchie jsme nezasahovali. Jen na manželovi bylo, aby čas od času upevnil své postavení alfa psa, když se někdo ze smečky rozhodl, že ji povede."

A jak přibývali noví psí kamarádi, jiní odcházeli... „Každé úmrtí bylo velmi těžké a není pravda, že to nebolí, protože máte v kotcích další pejsky. A kdybyste chtěli vědět, kolik máme v domě trofejí, tak bychom je spočítali na prstech dvou rukou. Ty nejcennější mají totiž naši čtyřnozí miláčci ve svých hrobech mezi tlapkami."

Konec sezony

„Psal se rok 2000, zima a hory byly zasypány bílým křupavým sněhem. Na prosluněný víkend připadl další se série závodů na saních – tentokrát na Pustevnách v Beskydech. Manžel měl po prvním kole velkou šanci stát na stupních vítězů. Byla krásná neděle, slunce hřálo na modré obloze a já jako vždy pomáhala zapřahat naše miláčky před saně. Když se schylovalo ke startu, Ivo najednou zvolal: ‚Nasedej!' ‚Co?' ptám se. ‚No dělej, pojď přede mě!' a udělal mi místo, abych se postavila na sanice před něj. ‚Vždyť přijdeš o čas!' říkám mu. ‚To je přece jedno, podívej na tu pohádku.'

A tak jsme vyrazili na svůj poslední závod. Tehdy jsme se rozhodli, že už dál závodit nebudeme. Že nechceme. Že si samozřejmě psy zapřáhneme a zajedeme se s nimi jen tak projet nebo třeba na pivo, což jsme taky dělali, ale že už nemáme zapotřebí s někým závodit a někam se honit. Závody psích spřežení se totiž postupem času proměnily v prestižní sportovní disciplínu se vším, co k tomu patří. To, co nás k nim přivedlo – potěšení, radost, romantika, se pomalu vytrácelo.

V době, kdy jsme se tak rozhodli, jsme měli nejmladšího benjamínka – čtyřměsíčního pejska Tobyho. A psi nejsou tenisová raketa, kterou dáte do skříně, když už se vám nechce sportovat. Naše psí smečka s námi byla ještě dalších patnáct let, i když se samozřejmě její velikost postupně zmenšovala. Toby, poslední člen naší psí rodiny, nás opustil před bezmála sedmi lety..."

Dnes mají u Otipků pouze voříška Ťapku a na jízdy se svým spřežením už jen s láskou vzpomínají. A svůj volný čas věnují celá rodina, včetně čtyřnohého miláčka, vysokohorské turistice. Ale to by byl už jiný příběh.

Text: Jana Jenšíková
Foto: Shutterstock a archiv manželů Otipkových

Zdeňka Otipková zajišťovala (nejen) na závodech svému muži zázemí. Ivo Otipka se psy závodil

Jeden za všechny, všichni za jednoho.

Není nad zimní romantiku v dobovém oblečení. Je to jedinečná příležitost vcítit se do musherů z minulých století

O světlu Vánoc

Pán Bůh střechu nepotřebuje, ale nám někdy přijde vhod

Minul Štědrý den, požehnaný svatvečer. K němu patří tradice a zvyky vánočních svátků s rozzářenými zraky nejmenších a okny lidských sídel svítícími do časně přicházející tmy dní na sklonku roku. Ale nejdůležitější okamžiky Vánoc pro mne nastávají při sdílení společenství s blízkými i neznámými. Svou podstatou je k tomu stvořen kostel. Vánoční doba má jeden moc pěkný, trochu v mainstreamu opomíjený svátek. Sedmadvacátého prosince, svatého Jana, kdy se v chrámech žehná vínu. Znám místo, kde má tato oslava zcela zvláštní půvab, a ještě člověk udělá něco pro zdraví, neboť jej obklopuje čerstvé povětří. Je to trochu z ruky, ale stojí to za trochu nepohodlí.

Tak vyrážím. Směrem na Mariánské Lázně. Via Carolina (D5) nás pohodlně dovede až na 128. kilometr a odtud na sever, směr Planá a Mariánské Lázně a pak ještě kousek dál. Až do míst, kde bych u silnice mohl očekávat modrou tabuli s dvanácti hvězdami a informací, že právě přejíždím hranici Svobodné země Chebsko. Asi by byla dvojjazyčná. Ale taková tu byla naposledy tak před třemi sty lety. Tehdy senát svobodného města Eger (Cheb) a k němu přináležejícího území Egerland vykonal pravděpodobně svůj poslední historiky zaznamenaný počin. Přijal totiž pragmatickou sankci, která ve všech nástupnických zemích zajišťovala Marii Terezii následnictví na habsburském trůnu.

V
Kostel ve Vysoké na Mariánskolázeňsku nemá ani po rekonstrukci střechu. Tím silnější je jeho energie

Po levé straně těsně míjím Trstěnice a Drmoul. Taková mazlivá jména, téměř lákající k návštěvě. Ale můj cíl je ještě dál. S těmi mazlíky má společné osudy a divné cesty. Lidé je od nepaměti budovali, aby je spojily s jinými lidmi. Tak tomu bylo po staletí. Z vesnic vlevo od plánské silnice vedly cesty na západ a spojovaly lidi bez ohledu na státní, zemské či zeměpanské hranice. Po staletí. I vesnice podél nich se rozrůstaly podle stejného klíče. Stará ves na jedné straně, a když lidí přibývalo, tak nová ves na straně druhé. Dávno předtím, než byla nějaká hranice zakreslena v knihách, byla v krajině vyznačena kameny, někdy jen třeba záseky v památném stromu. Nebyla důležitá pro cesty do školy nebo do kostela. Dávala vlastně jen povědomí o tom, komu z toho či jiného místa náležejí daně.

Byl zde kraj někdy úplně chudý, někdy trochu bohatší. Lid podle všemožných statistik pravděpodobně skromný a pracovitý, který se až na výjimky vždy snažil nalézt nějakou obživu, aby nemusel odcházet za lepším.

Tak to šlo po celá staletí. Až to dvacáté začalo dělat kotrmelce, ze kterých se teprve na svém konci pokusilo postavit opět na nohy, jak si dovoluji parafrázovat slova Jiřího Voskovce.

Obcovací řečí tu byl jazyk německý, českého živlu pomálu, a to ještě až po roce 1918, kdy se nějaký ten četník, pošťák či financ tady usadil. Přišel s nadějí a možná i s nadšením, aby po dvou desítkách let zase odešel se smutkem a zklamáním. A hraniční kameny cestovaly podle nové hraniční čáry. Říše, která kraj sevřela ve svém objetí, si plánovala existovat tisíc let. Tisíciletí se smrsklo na let sedm. A opět se daly na cestu kameny a opět „byli vydáni" na cestu lidé. Tentokrát jich bylo hodně. Někteří se usadili hned za znovu vyznačenou hranicí a doufali, že se brzy navrátí. Jiní pochopili hned, že je to na dlouho, možná navždy.

Ale přišli jiní lidé. Krajánci. Ze Slezska, z Banátu i ze vzdálenějšího východu. Nebylo to třeba úplně to, po čem toužili, ale zvykali si. Jenže netušili. Možná ani nečetli noviny. A možná se to v těch novinách ani nepsalo. A jestli psalo a oni četli, tak je nenapadlo, že se ta slova dotknou také jich. Slova, která pronesl někdejší britský premiér Churchill v americkém Fultonu 5. března 1946: *„Napříč kontinentem se od Štětína na Baltu po Terst na Jadranu spustila železná opona."*

Železná opona se dala do pohybu a pozvolna, ale jistě začala dělit kontinent. Tam, kde se dotkla země, to nebyla jen šlápota okované boty. Tam byla země vyvrácena z kořenů, z tradic, z historie. Lidé „vymístěni", domy srovnány se zemí, hroby zahrnuty, často nejdříve obráceny naruby hledači pokladů. A kostely, místa, kde lidé všech kultur, které se zde vystřídaly, hledali posilu a útěchu, se vylidnily a chátraly.

I to se mi honí hlavou, když míjím Mariánské Lázně, projedu Starou Vodu a po pár stech metrech mne vítá Vysoká. Ze vsi, která kdysi čítala osm set duší, nezůstalo moc. Až na kostel bez střechy a pak ještě zemědělský areál a několik náhodně roztroušených domů. Střecha tu není, ale korunní římsa je sanována stejně jako okenní otvory a uvnitř neklapou mé kroky po dláždění, ale je tu stříhaný trávník. U oltářní menzy kněz žehnající letošní svatojánská vína. Lidé se zahřívají podupáváním, od úst stoupají obláčky páry, ale alespoň tu nefouká. Všechny, kteří sem bezmála deset let přicházejí, hřeje pocit sdíleného společenství.

Byl to malý zázrak, který z ruiny učinil místo pro setkávání i liturgii, nebo lidské snažení? Tak hledám odpověď a říkám si, že nejlépe by bylo zeptat se muže v hábitu.

^
Na svatého Jana, sedmadvacátého prosince, se v kostelech žehná vínu. V kostele ve Vysoké pod širým nebem

<
V červnu 1992 byl do věže po padesáti letech znovu umístěn zvon Míru

Otec Řehoř Pavel Urban:

Buďme si bližními nejen o Vánocích

Na otázky došlo, až když další Vánoce ťukaly na dveře. Otec Řehoř Pavel Urban je nejen administrátorem mariánskolázeňské farnosti, do níž Vysoká náleží, ale také řeholníkem, premonstrátem z Teplé.

Vánoce nejsou o jídle a drahých dárcích, ale o otevřeném srdci a blízkosti s druhými lidmi.

Kdy a kde začala cesta k návratu kostela ve Vysoké do života?

Mluvit o „návratu" kostela k životu je těžké, on totiž nikdy nepřestal „žít". Víte, kostel svatého Jana je už od 16. století němým svědkem života a dějin této obce. Svědčí o radosti, naději a lásce, ale také o utrpení, lhostejnosti a zatvrzelosti lidského srdce. A po roce 1990 vydává tato mimořádná stavba nové svědectví o smíření, odpuštění a obnovení lidské důstojnosti.

Podíváme-li se zpětně na počátek devadesátých let minulého století, nalezneme zde nikoliv obviňování, kritiku či odsouzení, ale především nadšení několika lidí – Hanse Wernera Dietla, Otty Fischera a Josefa Hayka, kteří pozvedali náš kostel z trosek lhostejnosti a sobectví a nejen to. Oni dokázali nadchnout i druhé z obou stran železné opony a pomohli jim opět objevit, že na protější straně není nepřítel, ale člověk, můj bližní. Velikou událostí tohoto usmíření byly Velikonoce roku 1992, kdy se čeští a němečtí křesťané sešli v troskách uklizeného kostela a společně se modlili krásná slova: „Pane, odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům." A v červnu téhož roku byl do věže po padesáti letech znovu umístěn zvon Míru, který od té doby každoročně zve poutníky ke společnému slavení mše svaté a k dalšímu setkávání.

V letech 1992 až 1999 mnozí dobrovolníci přiložili ruce k dílu a poskytli také nemalé finanční prostředky, aby se kostel ve Vysoké mohl stát opět místem setkání jednoty ve víře, naději a lásce.

Ovšem v roce 2010 to vypadalo, že počáteční úsilí rodáků přijde vniveč a kostel se opět stane ruinou. Tehdy se však našli lidé, kteří se s tím nemínili smířit. Kdo byli ti nesmiřitelní a jak jste se do celého projektu dostal vy?

Neřekl bych vniveč, ale náš kostel jako každá stavba prostě vyžadoval další údržbu. „Pionýři" jeho obnovy potřebovali, aby někdo převzal jejich iniciativu. Naštěstí takoví nadšenci povstali. Když jsem převzal farnost Mariánské Lázně, kam náš kostel jako jeden ze sedmi patří, ozvali se mi tito „nadšenci", zda bych se s nimi nesešel a neprojednal s nimi možnou další opravu. Sešli jsme se uprostřed obvodových zdí. Modrá obloha nad našimi hlavami svědčila o Boží blízkosti, ale neexistence střechy o lidské bezmocnosti. Všichni jsme věděli, že se pouštíme do plánu, který je pro člověka nemožný. Kde seženeme finance? Má vůbec smysl pouštět se do opravy, když vesnice je skoro „mrtvá"? Jiné kostely, které jsou pravidelně navštěvovány, také potřebují opravit a podobně.

Mluvili jsme o všech těchto problémech, pochybnostech a nejistotách, ale nakonec se projekt pomalu rozjel. Zapojili jsme se do dotačního Programu přeshraniční spolupráce Cíl 3. Ve spolupráci s dobrovolným svazkem obcí Mariánskolázeňsko se nám podařilo angažovat partnerské obce Stará Voda a Neualbenreuth v Bavorsku a projekt sanace zdiva mohl začít.

Ale dříve, než v roce 2013 začaly stavební práce, se zrodila nevšední tradice našeho kostela, o níž už byla řeč. Sedmadvacátého prosince roku 2012 jsme se zde poprvé sešli na žehnání svatojánského vína, kterým si pak doma lidé slavnostně při-

píjejí. Pozvali jsme tedy široké okolí k netradičnímu setkání bez jakéhokoliv pohodlí. A zažili něco mimořádného. Nejen hojnou účast, protože přišla asi stovka lidí, ale také „oběť“, neboť někteří lidé opravdu do Vysoké putovali pěšky. Poznali jsme, že naše snažení má smysl.

Když už byla celá akce záchrany v běhu, bylo zřejmě jasné, že výsledkem bude kostel bez střechy. Měl jste v té době představu, jak vrátit do kostela život, liturgii? Obdařen zkušeností se záchranou jednoho kostela vím, jak velkou devízou byla existence funkčních varhan, jejichž tóny nám umožnily přilákat návštěvníky. A také jsme měli střechu. Sice děravou, ale přece. Ale tady ve Vysoké selhává má fantazie.

Ano, varhany jsou dobrým magnetem, ale také mohou vést ke stereotypu. My jsme chtěli od začátku nechat kostel bez střechy, protože tak mohl dál vydávat své svědectví. Lhostejnost je v lidském srdci hluboce zakořeněna a i dnes se s ní stále setkáváme. Využití tohoto kostela se rodilo postupně s blížícím se dokončením oprav. Samozřejmě jsme chtěli pokračovat v tradici červnové poutní mše svaté, která se slaví již od roku 1993. Dalším setkáním bylo již výše zmíněné svatojánské žehnání vína. Hudební setkání nalezlo svou tradici v srpnu, kdy se zde poslední sobotu koná akce Muzikál zní Vysokou.

Mluvil jsem o lidské lhostejnosti a mohl bych přidat i závist a zlobu. To vše nějak dopomohlo k tomu, že jsme „přenesli“ jednu aktivitu do Vysoké – Zahájení a zakončení motorkářské sezony. Kvůli „nadměrnému“ hluku byli motorkáři „vykázáni“ z jednoho městečka v naší blízkosti, a protože jsem jim již dva roky žehnal na jejich první cestu, dohodli jsme se, že budeme pokračovat na Vysoké.

Dále bych rád zmínil Pouť sedmi kostelů. Jedná se o cyklistickou „pouť“, která má sedm zastavení, vždy u nějaké sakrální stavby v okolí i přes hranice, kde se nejen „poutníci“ mohou občerstvit, nabrat sílu a prohlédnout si nějaké zajímavé místo, ale také se zastavit nad krátkou meditací.

A nesmím zapomenout na Žehnání bylin. Jedná se o křesťanskou tradici sahající do středověku, kdy se 15. srpna, na den Nanebevzetí Panny Marie, žehnají květiny a bylinky. My se scházíme v sobotu před tímto svátkem.

Náš rozhovor vychází v předvánočním čase. Lidé by si měli o svátcích užívat klid a pokoj, který nám byl odkázán. Pro kněze je to však doba hektická, docela dřina. Když se nám podařilo zachránit náš kostel a vrátit do něj život i liturgii a přišly tehdy po více než padesáti letech první Vánoce v něm slavené, u nás doma bylo po klidu a pohodě. A to jsme zajišťovali jen nezbytný servis, aby ti, kteří mají hrát a zpívat, byli na svých místech a včas, aby všechno náčiní bylo připraveno, aby vše svítilo, jak má, ale také aby byl odklizený sníh a nikdo se cestou do kostela nepolámal. Páter Jan tehdy říkal: „Alespoň trochu jste ochutnali farářské Vánoce.“ Jaké jsou ty vaše?

Především radostné, protože se vždy jedná o setkání. Na Štědrý den vyjdu z fary v jednu odpoledne a vrátím se „domů“ na Hod boží vánoční ve tři ráno, abych si na chvíli lehl a pak od šesté ranní pokračoval dál. Je to náročné, ale na druhou stranu povzbudivé. Vidím kolem sebe lidi, kteří žijí nějakou tradici – následují své předky. Mrznou s námi v kostele, poslouchají krásnou hudbu a uvědomují si moc boží lásky – to, že máme k sobě najednou blízko. Je to něco úžasného.

Jen mě mrzí, že hned druhý den už vidím vyhozené stromečky u popelnice. Mnozí poselství Vánoc ještě nepřijali. Nechávají se strhnout shonem konzumismu. Vždyť Vánoce nejsou o jídle a drahých dárcích, ale o otevřeném, vnímavém srdci, které se dokáže přiblížit k druhému, aby se lidé stali navzájem bližními.

Dovolte mi, abych čtenářům AGE na závěr popřál, aby se radost Vánoc stala světlem celého jejich života.

Text: Martin F. Fabík
Foto: archiv DSO Mariánskolázeňsko

Otec Řehoř Pavel Urban žehná ve Vysoké motorkářům vždy při zahájení a zakončení motorkářské sezony

Ať se radost Vánoc stane světlem celého vašeho života.

S flašinetem je veselo

Třeba i o adventu

Není nutno, není nutno, aby bylo přímo veselo.
Hlavně nesmí býti smutno, natož aby se brečelo.

Kdo by neznal písničku autorské dvojice Svěrák–Uhlíř z pohádky Tři veteráni. Právě tu hraji na přání nejčastěji, když se objevím se svým flašinetem na nějaké pouti či slavnosti. Ale jestlipak víte, že flašinet, na který hrál v pohádce Bimbác, byl vyroben na počátku minulého století v dílně Josefa Kameníka na Vyšehradě?

Jo, děti, hudba a historie, to je moje. Možná i proto jsem dobrovolně odešel z dobře placené práce a začal jezdit s nákladním tricyklem po poutích, kde jsem dětem točil kytičky z cukrové vaty, vyráběl domácí zmrzlinu nebo v zimě pekl kaštany. V té dobře placené práci jsem totiž musel často zákazníkům lhát a to nemám rád. Svůj Koloniál František jsem provozoval v oblečení, které se u nás nosilo za dob Rakousko-Uherska a první republiky, a když jsem pekl kaštany, tak jsem si k tomu půjčil flašinet, abych přilákal zákazníky. Flašinety jsem si okamžitě zamiloval a snil o tom, že je jednou začnu vyrábět. Tenkrát jsem o nich ale nevěděl nic.

Rád bych vyráběl flašinety pro děti

Pečené kaštany a hra na flašinet skvěle navodí starobylou vánoční atmosféru. Když lidé čekají ve frontě, než se kaštany dopečou, stihneme

Výroba flašinetů je krásná řemeslná práce

S písničkářkou Kaczi

probrat mnoho věcí. Tak jsem se mimo jiné dozvěděl, že by je zajímalo vidět na vlastní oči, jak vzniká flašinet, nebo že by si rádi zkusili vyrobit hudební knížku, karton, ze kterého mechanické flašinety hrají.

To mi vnuklo nápad. Spolu s dílnou vytvořit malý ateliér, kam budou moci po předchozí domluvě přijít jednotlivci nebo třeba školní třída. Pro tu bych připravil takovou hravou exkurzi, během níž by bylo možné se podívat na ruční výrobu flašinetů, vyzkoušet si vyrobit hudební karton, přehrát jej ve flašinetu a odnést jako suvenýr.

Rovněž jsem přemýšlel, jak udělat radost malým hudebníkům, a tak se zrodil nápad začít vyrábět malé nenáročné flašinety, které by se daly částečně rozebrat a opět poskládat jako kostičky a zároveň by nestály mnoho peněz, jak to u mechanických flašinetů bývá. Takový flašinet by jistě uvítali třeba ve školkách, kam bych rád se svou ženou občas zavítal na malé hudební představení s povídáním: Flašinetářské zpívánky přímo ve školce.

Nápadů mám hodně. Už se těším, až je začneme s rodinou postupně uvádět do života a budeme rozdávat lidem radost (nejen) o Vánocích. Na cestě za výrobou mechanických flašinetů nás čeká ještě mnoho práce, například vybudovat potřebné zázemí nebo pořídit nové stroje, ale my jsme trpěliví a věříme, že se nám to společnými silami krok za krokem podaří.

Text: František Petrovič
Foto: archiv F. Petroviče

Na Fajnym Festivalu

Trocha historie

První flašinety vznikly v Asii někdy v 16. století. Do Evropy se dostaly až o nějakých sto let později. Nejdříve měla tato hudební kuriozita, která tehdy vypadala spíš jako hrací stůl, pobavit šlechtu a vyšší měšťanstvo.
Až v 19. století došlo k rozšíření přenosných flašinetů mezi lidmi. Na přelomu 19. a 20. století pak většinou sloužil takový flašinet jako tzv. trafika. Hráli na něj vojenští vysloužilci či invalidé, kteří dostali povolení si takto vydělávat na živobytí. Ještě po první světové válce jste mohli flašinetáře běžně vidět na ulicích, a to nejen o poutích či lidových zábavách. Flašinet tehdy doprovázel i loutkoherce či jiné pouliční umělce nebo zpěváky při „hudebním zpravodajství", tedy zpěvu takzvaných kramářských písní.

Kolovrátky, jak se flašinetům říkalo, v tu dobu u nás hrály jedině z hracího válce. Na malém žebráckém flašinetu byly většinou jen čtyři nebo pět písní, které kvůli malému obvodu válce hrály melodii dlouhou třeba jen třicet vteřin a potom znovu dokola. Když tedy hrál flašinetář dlouho na jednom místě, pak si lidé bydlící v jeho blízkosti často stěžovali, že se ten kolovrátek nedá vydržet poslouchat. Dokladem nám budiž stížnost pražských měšťanů z roku 1879, která byla otištěna v časopise Dalibor. Z té doby pochází i rčení „mele jako kolovrátek".

Ovšem ve Francii ve druhé polovině 19. století výrobci flašinetů poprvé vyzkoušeli výrobu hudebních děrovaných knížek, kartonů, které díky libovolné délce přinesly hráčům na flašinet mnohem více možností. Vynález děrného štítku převzali od francouzského tkalce a vynálezce Josepha Marii Jacquarda, který jej původně vytvořil pro automatické tkaní složitých vzorů na tkalcovských stavech.

< Rodinný tým – Koloniál František. Jako byste se přenesli o sto let do minulosti

Setkání čtyř rukou a čtyř nohou

Spolupráce je dobrodružství

Leylie Yekta z Ázerbájdžánu a Nils Larsson ze Švédska v bazilice sv. Jakuba na Starém Městě v Praze

Připadá mi krásné, že kdykoli připravuji rozhovor s muzikantem, vždy se nějakým způsobem dobereme k přesvědčení, že hudba spojuje. Staví neviditelné mosty mezi lidmi minulými i současnými, mladými i starými, hovořícími různými jazyky a zastávajícími rozličné názory. Setkání čtyř rukou a čtyř nohou tuto posilující představu lidské soudržnosti ještě umocnilo praktickou ukázkou toho, co dokáže tvořivá spolupráce dvou kolegů. Leylie Yekta z Ázerbájdžánu a Nils Larsson ze Švédska hráli na starobylé svatojakubské varhany v rámci festivalu Audite Organum.

Jak to vidí Nils

„S Leylií se známe již mnoho let a dříve byla mou, samozřejmě výbornou, studentkou. Já hraju na varhany celý život, asi od čtyř let, tedy už jednašedesát let. Leylie je především brilantní pianistka, hraje ty nejtěžší kusy Rachmaninova a má ta nejvyšší ocenění. Je nádherné být svědkem její vyspělé muzikálnosti, profesionality, sledovat její techniku a inteligenci.

Nu, a byla to ona, koho napadlo, že bychom tento projekt mohli uskutečnit. Já jsem čtyři ruce, čtyři nohy nikdy moc nehrál, a bylo to tedy pro mě něco poměrně nového. Upřímně: jde o náročný proces. Nejprve cvičíme každý zvlášť a potom, nějakou dobu před koncertem, musíme hodně cvičit společně, protože jinak bychom mohli mít problém s načasováním a tempem. Zároveň pracujeme na zvládnutí nějakých individuálních rozdílů, na vyrovnávání. Ale výsledek, když to zafunguje, je velice, velice příjemný, protože jsme jak jeden."

Jak to vidí Leylie

„Toto byl první koncert čtyři ruce, čtyři nohy, který jsme my dva společně uskutečnili. Dalo by se říct, že to byl takový náš experiment, dobrodružství. Na stejných koncertech jsme už sice spolu hráli, ale každý samostatně.

Je to umělecký proces, zajímavý proces, který vyústí v umělecký výsledek. Někdy může docházet k rozporům, samozřejmě, ale my se soustředíme na dosažení skvělého výsledku. Ano, může to být těžké, protože jsme dva individuální hudebníci a oba máme svůj vlastní koncept. Přípravy pohltí hodně energie. Ale když do sebe hudebně zapadneme, naše hudební myšlenky začnou být v harmonii, po dosažení kompromisu například ohledně zmiňovaného tempa vám to zase spoustu energie dá.

Když má jeden z nás nějaký návrh ohledně interpretace, o jeho správnosti musíme být nakonec přesvědčeni oba. Musíme dokázat toho druhého přesvědčit. Není tu žádný diktát, že by jeden z nás řekl, takhle to musí být, to ne, je to o diskuzi, o přesvědčování, vysvětlování svých názorů. Ale to je dlooouhý proces. A stimulující."

Je důležité otevřít nové dveře

Nils: „Koncert by měl lidem přinášet radost a umožnit hluboké prožívání hudby… a samozřejmě varhan, protože my varhany milujeme. Přál bych si lidem zprostředkovat zážitek z rozsahu, který varhany poskytují. A také konkrétně z tohoto nástroje, svatojakubských varhan, který na mě udělal hluboký dojem. Dobře se na něj hraje. Takže koncert by měl poskytnout umělecký zážitek. A hudba je vždy komunikace. Možná tedy dokáže pootevřít určité dveře, možná otevřít celý nový svět varhanní hudby. V publiku je vždycky někdo, kdo jednu či více skladeb slyší úplně poprvé, a to je důležitý pohled."

Leylie: „Je velmi, velmi důležité uchovat zájem o klasickou hudbu, protože v dnešní době je tolik jiných lákadel. A varhanní hudba je poměrně úzká výseč v rámci hudby jako takové a my ji velmi milujeme. Je potřeba dělat to i pro děti, probudit v nich zájem. Já učím děti hrát na piano a varhany na různých úrovních, je velice důležité otevřít dveře, jak říká Nils."

Text: Martina Hošková
Foto: archiv Audite Organum

Mezinárodní varhanní festival Audite Organum
Již 26 let probíhá každoročně v srpnu a v září v bazilice sv. Jakuba, klášterním kostele minoritů v Praze na Starém Městě. Hlavní organizátorkou a iniciátorkou je od samého počátku titulární varhanice baziliky Irena Chřibková, úvodní slovo má P. Oldřich Prachař. Festival je koncipován jako přehlídka světového varhanního umění na největších pražských varhanách, některé skladby zde zaznívají ve světové premiéře. Hudební zážitek ještě umocňuje videoprojekce účinkujících, které tak mohou návštěvníci festivalu sledovat během koncertu při hře. U příležitosti 25. jubilea bylo loni vydáno DVD zachycující záznamy dvanácti vybraných koncertů z let 2013 až 2019.
Více informací: www.auditeorganum.cz

<

S díky a pokorou
„Jsme velice vděční, že jsme byli pozváni na toto neuvěřitelné místo. Skutečně, tato bazilika a klášter, a především svatojakubské varhany jsou úžasné. Chtěli bychom, aby zaznělo, že naše srdce jsou plná vděčnosti vůči organizátorce Ireně Chřibkové a všem, s kým jsme se tu setkali. Kvůli covidu ani jeden z nás poslední dobou příliš koncertů neodehrál, i proto byl tento pražský koncert pro nás oba velkou událostí."
Leylie Yekta a Nils Larsson

Jedno z předních českých divadel
je tu s námi už 58 let!
A je také patronem našeho projektu
Srdce s láskou darované.

Jan Schmid

Předsedou poroty je tvůrce
a zakladatel Studia Ypsilon Jan Schmid

Srdce
s láskou darované

Do projektu Srdce s láskou darované se mohou dále zapojit:

Martin Dejdar

Petr Vacek

Jan Jiráň

Jiří Lábus

Jan Onder

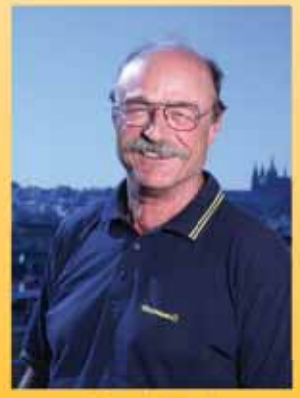

Pavel Nový

Jana Synková

Petr Vršek

Radost z dárků byla veliká

S pastelkami KOH-I-NOOR HARDTMUTH

Cesta za vzděláním může být hodně klikatá

Díky všem, kdo pomáhají

Nelson Mandela věřil, že „vzdělání je ta nejsilnější zbraň, kterou lze změnit svět". Přístup a podmínky k němu jsou bohužel stále v mnoha zemích Afriky velmi ztížené.

Po návštěvě školy Oloigero v Keni jsem si uvědomil, jak moc je vzdělání důležité. Aktuálně sem dochází více než pět set dětí ve věku od čtyř do patnácti let z místní komunity. Většina z nich by bez této školy přístup ke vzdělání vůbec neměla. Vstávají velmi časně a do školy docházejí pěšky, a to často více než deset kilometrů. Nezřídka je po cestě napadne divoká zvěř a dochází ke smrtelným nehodám. Učitelé mají můj obdiv za své odhodlání a zápal pro práci, kterou pro komunitu dělají, i proto, že je složité děti i rodiče přesvědčovat, jak je škola důležitá pro jejich budoucnost.

Děkuji firmám Koh-i-noor Hardtmuth a Linet, které svými dary pomohly motivovat masajské děti k tomu, že jejich cesta má smysl.

Text: Marek Svoboda
Foto: Roman Baláž z Roman Wildlife Foundation

Marek Svoboda, ředitel Odboru ekonomické diplomacie Ministerstva zahraničních věcí ČR, se žáky školy Oloigero v Keni

„Pastely jsem znovuobjevil díky manželce a Vánocům,“

říká „pán pastelů“ Michal Janovský

Pokud člověka něco baví, mohou vzniknout velké věci.

Michal Janovský kreslil rád už jako dítě, ale víc se k tomu dostal až ve škole. Na základce ho bavily tužky a pastelky, na střední se potkal s pastely. „Ty jsem ale v té době zavrhl. Až po letech mi je žena koupila k Vánocům. Poděkoval jsem kysele, ale byl to dárek, a tak jsem mu dal šanci. A výsledek? Maluju pastely už několik let, prodávám obrazy, výstavy, plné kurzy po celých Čechách a vyšla mi vlastní kniha o pastelu.“

Vzděláním jste sklář, absolvent dvou sklářských škol – v Kamenickém Šenově a v Novém Boru. Jak jste se dostal od skla ke kresbě?

Na škole jsme dostávali základy v kresbě, hodně jsme se tam učili portrétům a už tam jsem tušil, že u skla nezůstanu. Nezískalo si mě úplně. Já tehdy neměl ani velké ambice v kreslení. Ale portréty, ty jsem rád kreslil odmala. Třeba Mela Gibsona, Statečné srdce. Kreslil jsem jeho portrét a pod ním rytíře, jak si sekají ruce a nohy v bitvě. A to mi zůstalo. Záliba v historii a člověku, jeho gesta, emoce. To je směr, v němž se celý život vyvíjím.

Říká se o vás, že dokážete dokonale zachytit výraz portrétované osoby. Dá se to naučit?

Jsem přesvědčený, že talent se hodně přeceňuje. Samozřejmě, posune vás výš než ostatní, ale bez řemesla, opakování a dřiny to nejde. A malování či kreslení je řemeslo jako každé jiné. Do jisté míry vlastně může kreslit kdokoliv, stačí jen chtít, dát tomu trochu trpělivosti a času a výsledek se vždycky dostaví.

Na vašich kresbách je viditelný smysl pro detail. Proč je tak důležitý?

Kdysi jsem slyšel majitele stavební firmy, jak domlouvá svým chlapům, kterým se něco nepovedlo. Hájili se tím, že to není skoro vidět. A on na to: „Chlapi, safra, detaily prodávají!“ A to platí ve všem. I v kreslení. Máte například dokonalý portrét, všechno jemně prostínované, krásné barvy, ale všimnete si, že portrétovaný šilhá, a už si řeknete, hezké, ale… Detail může pokazit celý dojem z obrazu.

A suché pastely? Proč je máte rád?

No, protože jsem je přece dostal od ženy a musel jsem. *(směje se)* Tahle technika je rychlá, akční, kontaktní díky tomu, že do ní můžete zasahovat prsty. Obrazy pastelem jsou syté, dá se s ním pracovat mnoha způsoby, kdy se jednotlivé odstíny mezi sebou mísí, vytvářejí nové, jednotlivé vrstvy se prolínají. A také mě povzbuzovalo, že se mezi studijními technikami nepokládá za finální. Přitom pastelové obrazy mohou obstát například vedle olejomalby.

Prý jste rozhodný, přímý a nebojíte se. To se vážně autorův naturel tak projevuje v jeho díle?

To se o mně říká? Jak v čem. V kreslení a všem kolem vím, co chci, co jak má vypadat a fungovat, a jdu za tím. To samé se dá říct i o mé spolupráci s Koh-i-noorem. Přišel jsem a oslovil je se svými nápady na zlepšení produktů, které vytvářejí. A oni souhlasili. Vývoj samotný trval poměrně dlouho, byl to náročný proces, ale na jeho konci vznikly tři nové produkty, na které můžeme být společně hrdí. V tvorbě jsem čím dál víc zkrátka svůj a nemyslím na to, zda se to někomu bude líbit. Hlavní je, že se to líbí mně a že se tím bavím. Pak je to vidět i na výsledku. Prostě, pokud člověka něco baví a dá do toho ze sebe nejvíc, mohou vzniknout velké věci.

Zpracovala: Jana Jenšíková
Foto: archiv Michala Janovského
Zdroj: KOH-I-NOOR HARDTMUTH

Michal Janovský (1984) je výtvarník, kreslíř, který miluje práci s pastelovými barvami. Žije se svou rodinou v České Lípě a vedle kresby pastelem se věnuje olejomalbě, ale také restaurování. Napsal knihu o suchém pastelu, vede výtvarné kurzy. A je také zapálený rocker

Se značkou KOH-I-NOOR HARDTMUTH spolupracoval Michal Janovský na vývoji nových řad suchých pastelů, speciálně vytvořených pro dokonalé ztvárnění portrétu a krajiny. Ve spolupráci s ním také společnost vyvinula zcela nový umělecký fixativ, který již brzy přijde na trh

„Každé dítě je umělcem. Problém je zůstat jím i v dospělosti."
Pablo Picasso

Umělcem na celý život

Každý z nás se rodí se schopností tvořit, kreslit nebo malovat. Záleží jen na nás a našem prostředí, zda ji v průběhu svého života budeme rozvíjet. Uznávaná americká psycholožka Angela Duckworthová tvrdí, že talent není základní ingrediencí vynikajících výkonů v jakékoliv oblasti života. Tou je podle ní kombinace dlouhodobé vášně pro jeden životní cíl a vytrvalosti. Pokud je tedy jakákoliv kreativní činnost vaší skutečnou vášní a jste odhodláni na ní dlouhodobě pracovat, můžete zůstat umělcem po celý svůj život. A jak to tedy se vztahem k tvoření mají děti různého věku?

^^
Voskovky a tuše

^
Barevné křídy – zábava pro malé pouliční umělce

>
Pastelky jsou láska na celý život

1–3 roky

V tomto období žádné z dětí nemá nejmenší pochybnosti o kvalitě toho, co vytvoří. Nároky na úplně první nástroje a prostředky pro jakoukoliv kreativní činnost jsou minimální. K psaní prstem do písku nepotřebujete žádné pomůcky a nalezený klacík se může stát první pomyslnou tužkou, kterou dítě použije. Dětské čmárání pomáhá nejen rozvoji jemné motoriky ruky, ale rozvíjí celý pohybový aparát těla i myšlení. Tužka se ale zatím do malé ručičky nehodí, v tomto věku nemá dítě ještě dostatečně vyvinutý úchop, aby si vypracovalo správné návyky. Pro první práci s barvou a plochou se skvěle hodí prstové barvy. Vytváření obrázků za použití prstů nebo celé dlaně je pro děti zábavná a rozvoj stimulující záležitost. Pokud má zůstat radost i na straně rodiče, je důležité, aby byl při tvorbě přítomen. Malí Picassové totiž nemají potřebu nechat se omezovat formátem papíru.

3–7 let

V předškolním věku se arzenál kreativních pomůcek a vyjádření výrazně rozšiřuje. Voskovky, chodníkové křídy, správně zvolené pastelky, ale i vodovky a temperové barvy. Možností, co vzít do ruky, je v tomto období nespočetně. Jako téma se nabízí propojení výtvarných produktů a přírodních materiálů. Dokreslování postaviček z listů, které si dítě samo nasbírá na podzimní procházce s rodiči, nebo vytváření klasických figurek z kaštanů, to jsou evergreeny, které se neomrzí. A něco netradičního? Neobvyklé plátno

poskytuje malým výtvarníkům vlastní tělo a obličej. S bezpečnými barvami na kůži, které jsou dermatologicky testované a šetrné k pokožce, děti dostanou nevšední možnost se pořádně vyřádit. Věřte, že body art je něco, u čeho se žádné dítě nebude nudit.

7–11 let

„Cílem výtvarné výchovy by se neměl stát ‚hezky vytvořený obrázek', ale estetický a radostný zážitek ze samotné tvorby, na jehož konci jsou všechny děti úspěšné a motivované k další práci," tvrdí výtvarná pedagožka Ivana Bečvářová.

Zároveň se označuje za odpůrce známkování výtvarné výchovy. Podle ní se prostřednictvím známkování zejména na druhém stupni základních škol vytváří i „blok“, který může způsobit celoživotní odpor k výtvarné tvorbě. Úkolem výtvarného průvodce, ať už rodiče nebo učitele, je v tomto období děti od tvorby neodradit, ale naopak povzbudit a ukázat jim nové cesty. A když je zrovna nebaví tradiční kreslení a malování? Možná je na čase vyzkoušet nástroje, které běžnou kresbu pozvednou svým charakterem. Fluorescenční fixy, pastelky s vícebarevnou tuhou nebo olejové pastely mohou být řešením, jak dětem vrátit do tvoření radost.

11–15 let

V tomto čase nastává zlomový moment, který je třeba překlenout. Často se mluví přímo o tvůrčí krizi mladých kreativců. Jak z ní ven? Nechte děti stát se průmyslovými designéry či návrháři! Mohou být autory svého oblečení, vylepšit si vzhled vlastního kola nebo pokoje. Prostor pro vyjádření vlastního názoru a osobnosti je něco, co potřebuje každý teenager. Také vlastnoruční písmo je unikátní vyjádření osobnosti každého z nás. Ukažte dětem, jak se s ním dá pracovat a jak cool může být vytváření stylového deníku. Když se do hry zapojí fixy, finelinery či metalické tuše, z obyčejného deníku může každý den vzniknout malé umělecké dílo.

Text: Petra Hořejší Čejková
Foto: archiv KOH-I-NOOR HARDTMUTH

Není důležité, jaké kreativní činnosti se děti budou věnovat. Cílem je zachovat si vášeň pro tvoření po celý život.

< ^
Metalické tuše a kresba finelinerem a pastelkami

^^
Trojhranné Magic pastelky s vícebarevnou tuhou

^
Finelinery – fixy s tenkým hrotem

Hanka Melčová:

Od dětství ráda tvořím

A jdu za tím, co mám ráda

„Když potkám slečnu či dámu s náušnicemi, které jsem vlastnoručně vyrobila, pokaždé se zatetelím blahem. Ten pocit se prostě nikdy neomrzí!“ říká Hanka Melčová, ve dne maminka dvou kluků a v noci grafička a šperkařka. Píšu to v tomto pořadí, protože tři chlapi doma jsou samozřejmě na prvním místě, grafičkou je bezmála dvacet let a šperky si přidala před pár lety jako třešinku na dortu. Jsou nádherně minimalistické, lehoučké jako pírko a rozhodně se v nich v davu neztratíte. S Hankou nás spojuje nejen časopis AGE, protože se podílí na jeho vizuální stránce, ale také projekt Srdce s láskou darované. Od začátku mu fandí a v tomto ročníku se rozhodla věnovat vedoucím vítězných týmů originální šperky své značky Notasheep.

^
Náušnice z kolekce Halfes different – každá je jiná, ale obě jsou součástí jednoho celku

Hani, kdy tě napadlo vyrábět šperky? A proč zrovna Notasheep?
K jakékoli tvorbě mě to vlastně táhne celý život. Myšlenka na Notasheep přišla před šesti lety, necelý rok potom, co se ze mě stala máma a život se mi tak trochu otočil. Pamatuju si ten večer, kdy jsem stála na balkoně, všude kolem klid, ale v hlavě mi to šrotovalo. Slovní hříčka not-a-sheep znamená „nebuď ovce“, tedy cítila jsem to jako apel k samostatnému myšlení a touze se nějak odlišit.

A jaké jsou tedy tvé šperky?
Mám ráda čistý design, geometrii a minimalismus. Mé šperky proto charakterizují čisté a jednoduché tvary. Momentálně se nejvíc věnuju tvorbě z různých druhů plexiskla, fascinuje mě, jak je lehké, a umožňuje tedy komfortní nošení i větších výraznějších kousků, nabízí širokou barevnou škálu. V kombinaci s komponenty z nerezové oceli jsou navíc vhodné i pro alergiky. Baví mě kombinovat, spojovat a vymýšlet nové tvary. Tomu samozřejmě předchází kreslení na papír a pak v grafických programech, kdy dostávají šperky první obrysy. Grafiku pak využívám i při vymýšlení motivů, které se následně do šperků gravírují.

Kde bereš inspiraci?
Všude kolem. Občas vidím zajímavý vzor na budově, spoustu nápadů jsem objevila i v přírodě, tam je té inspirace pořád spousta. Ráda vyrábím na zakázku, je to vždycky fajn změna. Co mi totiž vadí i celkově v životě, je stereotyp. I proto dělám některé šperky jen po pár kusech – aby to bylo pořád něco jiného. A snažím se je vymýšlet

v
S oběma syny na pražském Dyzajn marketu

tak, aby se mezi sebou daly pohodlně kombinovat kousky z různých kolekcí.

Kdy sis uvědomila, že Notasheep už není jen koníček?
Letos před prázdninami, kdy mi došlo, že mám vlastně souběžně dvě zaměstnání. Tvorbu šperků jsem pořád brala jen jako okrajovou zábavu k počítačové grafice, ale s rostoucí základnou zákazníků (moc a moc jim děkuju za důvěru) jsem se rozhodla to otočit. Takže jako hlavní činnost mám svou srdeční záležitost, tedy šperky, a grafiku si nechávám jen okrajově a pouze pro pár klientů. V tomto rozhodnutí mi pomohla i celková pandemická situace, kdy jsem musela zvolnit a trochu víc popřemýšlet. A když mám něco, co mě tak moc baví, přeci se toho nevzdám ☺.

Co děláš nejraději, když zrovna nepracuješ?
Mám ráda přírodu a hory, s přibývajícím věkem pořád víc a víc. Takže když to jde, jsem ráda někde venku s rodinou. Taky běhám, i když nijak dobře, ale vyčistím si u toho skvěle hlavu, posílím astmatické průdušky a vlastně i sbírám inspiraci. Několik nápadů ke mně přilétlo zrovna při běhání. Taky moc ráda čtu, koukám na filmy a ještě radši spím. Možná taky proto, že spánku za poslední roky nebylo moc a pořád se to snažím nějak dohnat.

Proč ses stala partnerem Srdce s láskou darovaného?
Projektu Srdce s láskou darované fandím od samotného začátku. Hlavně proto, že dává dětem příležitost zamyslet se nad osudy jiných, a tím posiluje jejich empatii. Navíc jako máma vím, jak důležité je, aby mé děti měly ve školce a škole skvělé paní učitelky a pány učitele. Jejich práce si moc vážím, a proto bych ráda těm nejlepším z nich zapojeným do Srdce s láskou udělala také radost.

Měla bys na závěr nějakou radu pro čtenáře AGE, kteří ještě váhají jít za svým snem?
Určitě to, ať se během prvotních neúspěchů a zklamání, které zažije většina z nás, nevzdávají a zabojují. A nenechají se jen tak snadno odbýt. A pak jim na jejich cestě samozřejmě přeju velkou spoustu radosti a dobrých lidí kolem.

S Hankou Melčovou si povídala Jana Jenšíková
Foto: archiv H. Melčové

^
Sada šperků navržená pro vedoucí vítězných týmů projektu Srdce s láskou darované

v
Kombinace barevných a metalických odstínů nabízí spoustu variací

Hana Melčová (1983)
vystudovala Střední průmyslovou grafickou školu a praxi se začala věnovat prakticky hned po maturitě. Nastoupila do grafického studia své tehdejší profesorky Barbory Solperové, má za sebou i několik let v reklamní agentuře Ogilvy. Nejvíc jí ale vyhovuje individuální přístup, takže je od roku 2008 grafičkou na volné noze. Má dva syny, Dana a Viktora, a během mateřské „dovolené" založila svou značku šperků notasheep, kterou považuje tak trochu za své třetí dítě.
www.notasheep.cz

v
Hanka se nedávno přesunula do vlastní vytoužené dílny

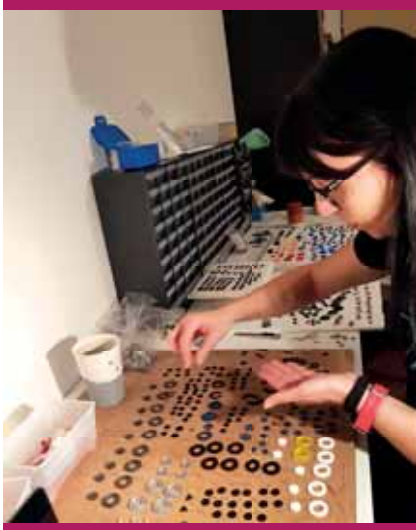

Hurá na parket
aneb Nebudeme čekat u televize na pana Alzheimera

O Kopýtkách
Kopýtka jsou volným uskupením přibližně osmi tanečních párů z Podbrdska. Impulzem k vytvoření Kopýtek bylo před čtyřmi lety setkání s mladým, aktivním tanečníkem Kamilem Krausem během klasických tanečních kurzů pro dospělé v Hořovicích. Leitmotivem Kopýtek je heslo „tanec je radost", které jednotlivé páry spojuje natolik, že si vytvořily skvělou partu i mimo taneční parket.

Chodili jste někdy do tanečních? Nebo dokonce na tréninky tance? Pak jistě víte, že dosáhnout stavu, kdy je pro člověka tanec zábavou, není tak samozřejmé, jak by se na první pohled mohlo zdát. Nám se podařilo nahlédnout do světa lidí, kteří jsou v tomto oboru mistry: seznamte se s podbrdskými Kopýtky. Trénují latinskoamerické i standardní tance pod vedením mladého učitele Kamila Krause, který by mohl být klidně jejich synem, neboť nejstarší z tanečníků už má na zádech přes šest křížků.

Kamile, říkám to správně, když vás oslovuju „trenére"?
Ano, tohle je opravdu trénink. V tanečních používáme termín „výuka", tam se jedná nejen o tanec, ale i o nějakou společenskou etiku a výchovu tanečníků. Do tanečních jdete, když se chcete připravit na ples. To, co děláme s Kopýtkama, je už opravdu spíš sportovní výkon. V amatérském tanci jsou kategorie rozděleny do tříd a myslím, že my už jsme na takové úrovni, kdy by členové Kopýtek mohli v těch nižších třídách závodit.

Stanislava a Milan Vodičkovi během tanečního vystoupení

Kdo vlastně jsou Kopýtka, taneční skupina?
Kopýtka jsou skvělá parta. Dříve si tak i říkali – Partička. Je to trochu zašmodrchané. Úplně na začátku jsem tady dělal taneční výuku, asi před deseti lety. A pak se z původní početnější Partičky vyselektovala skupina, která se tanci chtěla věnovat intenzivněji. Líbilo se jim, jak učím, prý jsem vždycky působil, že jsem přísný a že bych jim nemusel odpouštět chyby. Takže si mě vybrali, vznikla Kopýtka a od té doby to spolu táhneme.

Momentálně už vlastně učím jenom je, dohromady osm párů. Taneční a všechno ostatní jsem ukončil těsně předtím, než začaly všechny ty covidové uzávěry a podobně. Neměl jsem na to čas, hlavně kvůli práci.

Proč jste si ze všech svých kurzů vybral právě Kopýtka?
Oni si vybrali mě. Nedovolili mi skončit.

Jak tak pozoruju, kolik mají energie, dovedu si to živě představit.
Je to tak. A pro mě je důležité, aby bylo vidět, že se tanečníci chtějí posouvat, že je to baví. Kdysi

jsem třeba spolupracoval se spolkem Ramus. To byla velmi zajímavá zkušenost, jsou v něm totiž i handicapovaní. Byli tam lidé s Downovým syndromem, vozíčkáři, byl tam i asperger a lidé s dalšími poruchami. Ono asi není důležité, do jaké kategorie tanečník patří, ale jestli se chce učit a jestli je ta chuť a snaha vidět. Ani pokrok není důležitý, on přijde vždycky. I když lidé mají někdy pocit, že se neposouvají, není to pravda. Vždycky se posouvají. Nejdůležitější ale je, aby bylo vidět, že se chtějí učit. A v ten moment je to pro jejich učitele adekvátní náplň – alespoň pro mě ano.

Jako pedagog jistě do určité míry upravujete způsob výuky podle toho, s kým pracujete. Odráží se zde nějak i věk tanečníků?

Mám zkušenost s věkovým rozpětím od středoškolských studentů až po Kopýtka. Kolik je let nejstaršímu tanečníkovi, to třeba vůbec nevím. To mě nezajímá. Dokud to utančí, tak mě věk nezajímá.

Kdybych ale měl nějak porovnat práci s různými generacemi, pak mě napadá, že s těmi staršími je asi potřeba věci probírat častěji. Ale oni zase mají tu výhodu, že jsou srovnaní se životem, takže k tanci přistupují jinak. Látku přijmou a pamatují si ji. Mladí třeba stejnou věc udělají rychleji, ale zase nemají tendenci se k ní vracet a procvičovat ji. Takže ono to asi vyjde nastejno. U mladých se věc musí drilovat znovu a znovu, protože se k tomu nechtějí vracet, a u starší generace se musí drilovat znovu a znovu, protože na to potřebují víc času. Samozřejmě, pokud je žákem člověk ve věku mých rodičů, tak diskuze probíhá jinak než u mladého, ale nedělá mi to problém. A oni jsou poslušní, takže je to dobrý.

Učíte lidi tančit – a čemu učí vaši žáci vás?

Trpělivosti. Určitě hodně trpělivosti. Čemu mě ještě učí? Jak se vlastně zasmát, i sám sobě. Někdy jsou to neuvěřitelné momenty, když se o něčem bavíme a najednou mi dojde, že jsem říkal věci celou dobu úplně špatně, a tak to ani pochopit nešlo. Takže mě také učí, jakým způsobem předat látku, jak mluvit, jak mířit svá slova přesně. Ono toho bude určitě víc, ale teď si nevzpomenu. Já se snažím držet si životní motto, že co mě nebaví, to nedělám. A ona je s nimi legrace. Navíc pořád vidím, že to má smysl, že to, co děláme, nás posouvá dál. Samozřejmě, kdybychom si přestali rozumět, tak se s mírem v duši rozejdeme a bude to dobré dál.

Samotní členové Kopýtek o sobě říkají, že jsou skupinou lidí, kteří nechtějí trávit večery u televize a čekat, až si je pan Alzheimer najde. Chtějí se něčemu novému naučit, být aktivní, trávit čas s fajn partou a prožít radost, kterou si předtím nedokázali ani představit.

Nejmladší pár tvoří Stáňa a Milan, kteří své pocity popisují takto:

Kamil dovedl naše taneční figury na úroveň, kdy jsme si troufli vystoupit před veřejností na městském plese v Hořovicích. Ačkoli jako mladík nemusí humoru „gerontů“ vždycky rozumět, vytvořili jsme fungující společenství, kde věk nehraje roli a společně strávený čas není považován za promarněný. Důkazem toho jsou i naše mimotaneční setkávání při opékání selátka, na výletech a lyžařských zájezdech. Když jsme začínali, nevěděli jsme, že v tanci si nikdy neřeknete, ták a teď už to umíme. Nikdy to nebudete dostatečně umět. Můžete se jen zlepšovat a s každým zlepšením se vám otevřou nové dveře k tomu, co se ještě můžete (a chcete) naučit. Kamilovo nadšení nás strhlo a dnes se obáváme dne, kdy spolupráce skončí, ať už z důvodu jeho vytíženosti nebo našeho stáří.

Nejstarším párem jsou Petra a Michal:

Kamila máme strašně rádi. My dva už tancujeme hrozně dlouho, ale teprve s ním máme z tance radost. To jsme dřív neměli. Na věku vůbec nezáleží. Ne každý taneční mistr, který dobře tančí, to umí také dobře naučit. A u Kamila je znát, že má výborné pedagogické schopnosti. Navíc je to hrozně fajn kluk, chytrý, příjemný, empatický. Naše parta se schází i ve volných chvílích, sami si třeba organizujeme i taneční tábory a podobně. A Kamil to s námi vydrží! Cítíme se spolu dobře a vždycky se na sebe těšíme. Strašně si užíváme každého tréninku, který s námi Kamil ještě protancuje, protože víme, že to není úplně běžné, že skutečně dostáváme velmi nadstandardní servis. Jsme vděční za každý rok, který nám takhle ještě dá.

Text: Martina Hošková
Foto: archiv Kopýtek

Kopýtka jsou hlavně skvělá parta.

Jak volí děti? Pohádkově!

Spolu s volbami do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky 2021 proběhly i volby do pohádkové vlády! Česká asociace v Řecku připravila ojedinělý projekt. Ve stejných dnech, kdy šli čeští krajané volit na své zastupitelské úřady, mohly do volební urny vhodit hlasy i české děti po celém světě. Pohádkové volby byly totiž i distanční!

Cílem kreativního projektu bylo zábavnou formou ukázat dětem základní volební principy a směrovat je k aktivnímu občanství. Učit je číst volební programy stran, zkoumat, zda jsou předvolební sliby realistické, a podporovat kritické myšlení. Otázkou pak už jen bylo, zda se děti nechají zlákat sliby na školu od dvanácti hodin a výuku jen dvě hodiny denně, co bude kritériem pro jejich rozhodování a zda se zachovají jako zodpovědní občané, nebo se nechají „opít rohlíkem".

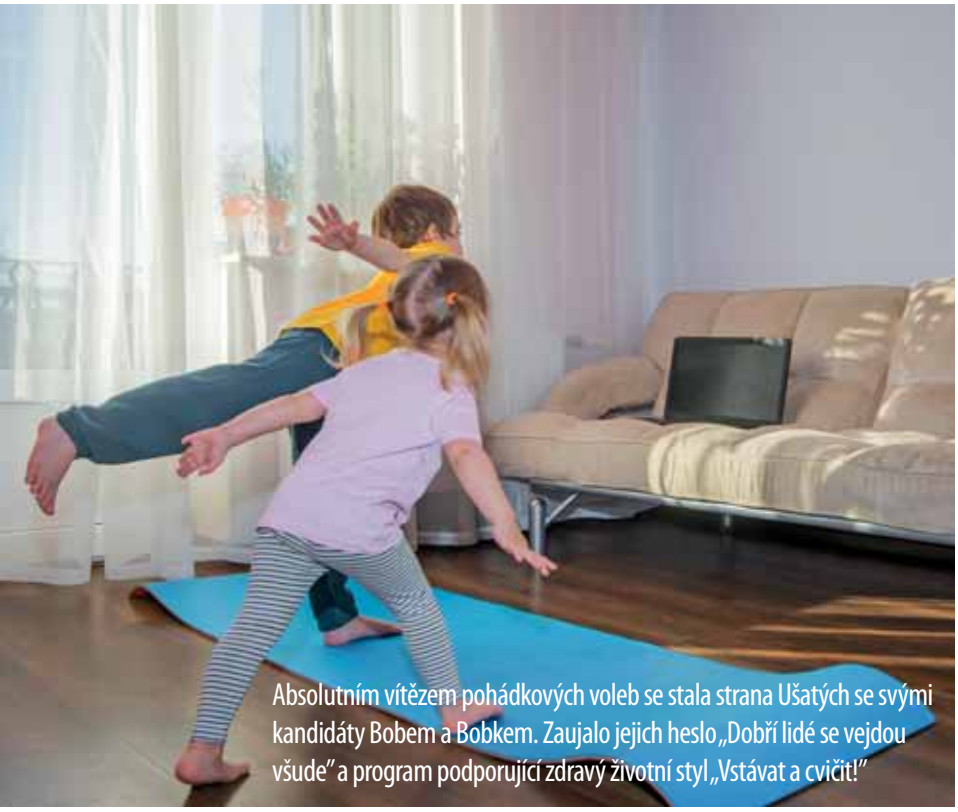

Absolutním vítězem pohádkových voleb se stala strana Ušatých se svými kandidáty Bobem a Bobkem. Zaujalo jejich heslo „Dobří lidé se vejdou všude" a program podporující zdravý životní styl „Vstávat a cvičit!"

Kandidovali večerníčkoví hrdinové

Kandidáty tohoto volebního projektu byly klasické večerníčkové postavy a jejich strany. Pat a Mat za politickou stranu Kutilové slibovali řešení každého průšvihu a lobbovali za slušnou společnost, ve které se všichni zdraví gestem „*A je to!*". Strana Ušatých v čele s Bobem a Bobkem a heslem „*Dobří lidé se vejdou všude*" prosazovala zdravý životní styl v programu „Vstávat a cvičit!" a zároveň slibovala posun začátku školy z osmé ranní na dvanáctou.

Strana 3. B Macha a Šebestové s heslem „*Splníme Vám každé přání*" chtěla naopak zmodernizovat vzdělávací systém a za pomoci kouzelného sluchátka oživit výuku podle Komenského teorie škola hrou. Hravá výuka patřila spolu s kouzelnými sluchátky do všech telefonních budek k základním volebním bodům jejich programu.

Vzdělávání se věnovala i strana Čarodějnic za kouzla do škol. V rámci podpory měkkých dovedností u žáků chtěla, aby se na všech základních školách na prvním stupni zavedla povinná praktická výuka kouzlení a menu ve školních jídelnách se rozšířilo o magické lektvary. Bojovala také za více moci do rukou dětí a obohacení městské hromadné dopravy ve všech městech o ekologická košťata.

Rumcajsova loupežnická koalice s heslem „*Rodina na prvním místě*" se otázkám vzdělávání nevěnovala. Zato si vzala na paškál životní prostředí a usilovala o více zeleně a parků. Nejdůle-

< Celkem svůj hlas poslalo 745 voličů z více než třiceti zemí na několika kontinentech. Volební lístky tak přiletěly například ze Singapuru, Kosova, Kolumbie, Albánie, Belgie nebo Izraele

Česká asociace je nezisková organizace, která si klade za cíl budovat a udržovat dobré jméno České republiky v zahraničí a seznamovat širokou veřejnost napříč světem i generacemi s krásami a kulturním bohatstvím České republiky. Jako spolupracující organizace spolku Krajánek ve světě zajišťuje v rámci své činnosti také distanční výuku pro české děti ve světě. Obě organizace jsou hrdými podporovateli projektu Srdce s láskou darované.
www.czechassociation.org

žitějším bodem programu byla stejná výše platů napříč společností a dotovaná dovolená v lese Řáholci pro rodiny s dětmi.

„Pomocí pohádek dětem přibližujeme proces voleb a umožňujeme jim vyzkoušet si jedno ze základních práv občanů, právo volební. Malý občan je taky občan a návyky k aktivnímu občanství je podle mne vhodné u dětí pěstovat od nejnižšího věku," přibližuje smysl akce Lenka Kanellia, předsedkyně České asociace. „Díky možnosti volit online byly naše pohádkové volby přístupné všem dětem. A my dospělí budeme doufat, že distanční volba již brzy přestane být pohádkou, ale stane se realitou pro všechny občany ČR bez ohledu na to, kde se právě nacházejí," doplňuje Kanellia. Právě ona za pomoci dvou českých studentek pohádkové volby připravila.

Neodolali ani dospělí

Přestože volby byly připraveny pro děti, neodolali ani někteří dospělí. Projekt byl sice prvoplánově určen českým dětem a českým krajanským školám v zahraničí, zaujal ale i řadu škol v České republice. V Základní škole Vorlina ve Vlašimi i v pražské Základní škole Litvínovská to pojali vskutku pohádkově. Učitelé i žáci se převlékli do pohádkových kostýmů. Vypracovali pracovní listy, ve kterých se museli zamyslet hned nad několika otázkami. (Co tě na jednotlivých volebních programech zaujalo a proč? Jak bude vypadat školství podle volebních slibů jednotlivých stran? Najdi sliby, které jsou podle tebe nereálné, a odůvodni proč.) Žáci si ve skupinkách přečetli volební programy a sliby jednotlivých stran. „Stejný plat pro všechny? Totální blbost!" „Opravíme zadarmo – nereálné. Kde na to vezmou peníze?" „Opravíme zadarmo? Ale pak ČR zkrachuje!" „Lektvary do školních jídelen by mohly být pro někoho smrtelné (alergie). Netestované zboží rovnou do škol?"

Ve školách, kde volby proběhly naživo, vhazovali voliči své hlasy do improvizovaných volebních uren samozřejmě za plentou, aby se dodrželo tajné hlasování, a tím byla podpořena co nejreálnější podobnost se skutečnými volbami.

A jak to nakonec dopadlo? Absolutním vítězem se stala strana Ušatých se svými kandidáty Bobem a Bobkem. Jejich heslo „Dobří lidé se vejdou všude" oslovilo mnohé a strana získala celkem 31,3 % hlasů. První kroky vítězů voleb ve vedoucí funkci byly podle jejich programu jasné: každé ráno „vstávat a cvičit".

Na druhém místě s 26 % hlasů skončila strana Kutilů. Strana Čarodějnic za kouzla do škol s 18 % hlasů se umístila na třetím místě. Poslední dvě příčky obsadily s 13 % strana 3. B a s 11,7 % Rumcajsova loupežnická koalice.

Zdroj: Krajánek ve světě

Cílem nové informatiky je pomáhat žákům orientovat se v digitálním prostředí a vést je k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, učení, ve volném čase i při zapojování se do společnosti a občanského života.

Nikdo z nás není tak chytrý jako my všichni dohromady.
Japonské přísloví

Úprava ŠVP – strašák, nebo příležitost?

Umění spolupracovat je nejdůležitější kompetence.

Školy v současné době řeší takzvanou malou revizi svých školních vzdělávacích programů (ŠVP), která vyvstala z úpravy Rámcového vzdělávacího programu pro základní školy v oblasti nové informatiky a digitálních kompetencí. Některé z nich již od letošního školního roku realizují výuku předmětu informatika dle nových „pravidel", jiné se teprve rozhodují a hledají cestu, jak na to. Z tohoto důvodu považuji za nutné o revizi informatiky mluvit, aby se nestala jen formalitou.

Do nedávna platilo, že učitelství je v jistém slova smyslu jedním z nejosamocenějších povolání. I když čas od času proběhla diskuze nad mezipředmětovými vztahy, spíše platilo, že každý učitel byl pánem ve své třídě a do způsobu jeho práce mu kromě vedení školy a České školní inspekce nikdo nemluvil. V současné době se však schopnost spolupráce stává jednou z nejdůležitějších kompetencí pedagogů.

Na našich školách je zatím za nejpřirozenější považována spolupráce ve vyučovacích předmětech. Probíhá ve formě spolupráce vzdělávacích týmů nebo předmětových komisí. Jejich činnost

bývá ovlivňována vedením školy. Takto postavená spolupráce někdy může postrádat dynamiku a skutečný potenciál pro rozvoj školy i jednotlivců. Spolupráce mimo předmět již tak častá není, ovšem jsou školy, kde není výjimkou ani vzájemná kooperace učitelů mimo jejich obory v rámci pořádání celoškolních projektů, akademií, olympiád, škol v přírodě, exkurzí a tak podobně.

Čas na změnu

V životě školy čas od času nastane zlomový okamžik, kdy je prostor pro změnu. Podle mého názoru tento okamžik při revizích školních vzdělávacích programů opravdu nastává a pedagogické sbory by měly současnou situaci uchopit jako příležitost ke spolupráci napříč celou školou, a tím zkvalitnit celý vzdělávací i výchovný proces na škole. Podíváme-li se pozorněji na cíle nové informatiky, je zcela zřejmé, že se při jejich plnění nemůžeme spoléhat na jeden vyučovací předmět. Je velmi důležité, aby se pedagogický sbor spojil a pochopil, že informatické myšlení jsou vlastně obecně užitečné postupy, které může kdokoli z nás aplikovat při vypořádání se s výzvami běžného života.

Někteří učitelé si tvorbu ŠVP již vyzkoušeli, ale v mnohých stále přetrvává odpovědnost za svůj předmět. Teď už by to mělo být jinak, všichni odpovídají za společný výsledek.

Učitelé by proto měli spolupracovat při všech důležitých činnostech, jako jsou tvorba ŠVP, plánování výuky, výběr metod, hodnocení a další. Měli by spolupracovat v rámci předmětů i při realizaci průřezových témat, rozvoji gramotností atd. Tím sami získají základní informace o zákonitostech spolupráce a dovednosti k ní a budou schopni tuto dovednost rozvíjet i u svých žáků.

Národní pedagogický institut ČR na svých webových stránkách *(www.revize.edu.cz)* připravil rozsáhlou podporu pro pedagogické pracovníky i laickou veřejnost. Kromě nově zpracovaných pasáží RVP ZV zde pedagogové najdou konkrétní příklady začlenění obsahu informatiky do školních vzdělávacích programů, které jim poslouží jako inspirace nebo je mohou převzít a upravit podle potřeb dané školy. Inspirativní jsou i nové učební materiály, odborné články na téma informatické myšlení a v neposlední řadě příběhy kolegů – učitelů, kteří se již na novou cestu vydali.

Text: Bohumila Kobrlová
Foto: Shutterstock

Bohumila Kobrlová je vedoucí krajského pracoviště NPI ČR v Jihlavě.

7 kroků ke změně

1. Motivujte ke změnám, mluvte spolu.
2. Seznamte se s revidovaným RVP ZV.
3. Udělejte si analýzu podmínek ve škole.
4. Plánujte – připravte si strategii školy při revizi ICT kurikula.
5. Pusťte se do toho.
6. Průběžně vyhodnocujte, jak vám to jde.
7. Sdílejte, hledejte inspiraci.

„Obsah učiva informatiky prochází rozsáhlou revizí. V současnosti se do výuky zařazují především oblasti jako algoritmizace či základy programování. Osobně bych podpořil větší implementaci také tématu týkajícího se kybernetické bezpečnosti. Probíhající revize znamená, že stávající obsah učiva předmětu informatika bude nutné zařadit i do ostatních předmětů. To vnímám jako dobrou příležitost a výzvu pro posílení spolupráce v rámci pedagogického sboru i nastavování mezipředmětových vazeb.“

RNDr. Jan Břížďala, radní pro oblast školství, mládeže a sportu, informatiky a komunikačních technologií Kraje Vysočina

Česká republika stárne a na trhu práce roste počet starších pracovníků. Známe řešení?

Podle Českého statistického úřadu bude do roku 2100 v České republice intenzivně přibývat osob starších 65 let, naopak počty dětí se sníží. Střední varianta studie odhaduje zdvojnásobení počtu lidí v seniorském věku. Na druhou stranu počty dětí ve věku do 14 let klesnou o pět procent. Tyto predikce budou znamenat nejen značnou zátěž pro zdravotnictví, systém starobních a invalidních důchodů, ale také přinesou podstatné změny na trhu práce. Největší změny se pak očekávají na straně zdrojů a nabídky pracovních sil.

^
Vítězem v kategorii Střední společnost druhého ročníku soutěže Společnost přátelská zaměstnávání lidí 55+ se staly Technické služby Tábor

>
Ze slavnostního vyhlášení oceněných společností druhého ročníku soutěže Společnost přátelská zaměstnávání lidí 55+

„Zatímco celkový počet obyvatel ČR poroste jen velmi mírně, během let se bude výrazně zvyšovat počet seniorů, především těch nejstarších. Tuto situaci bude kromě demografických vlivů ovlivňovat také posun silných a slabších ročníků v průběhu času. Předpokládá se také mírný pokles dětské věkové skupiny (0–14 let), ale osob v produktivním věku (15–64 let) bude postupem času ubývat výrazně více," říká Irena Votrubová z krajské správy ČSÚ.

V důsledku stárnutí obyvatelstva se již dnes v mnoha evropských zemích realizují plány na oddálení odchodu do důchodu, čímž se zesiluje potřeba diskutovat o zaměstnanosti a pracovních podmínkách. Bude docházet k nárůstu počtu starších pracovníků na trhu práce. Kdo je ale starší pracovník? Většinou je toto označení limitováno věkem, tedy datem narození. Tato definice ale nemusí být jednoznačná. Proces stárnutí neprobíhá u každého člověka stejnou rychlostí. Mezi lidmi téhož věku mohou být značné rozdíly. Je to samozřejmě dáno geneticky, životním stylem, typem osobnosti, prostředím a podobně.

Někteří starší lidé zvládají i fyzicky náročnou práci, aniž by pro ně představovala neadekvátní zátěž. Totéž platí i o mentální či psychicky náročné práci. Nelze tedy jednotně tvrdit, že s přibývajícím věkem klesá produktivita práce u zaměstnanců, i když se nesporně mění fyzické i psychofyziologické funkce člověka. Klesá fyzická zdatnost, zhoršuje se koordinace, sluch, zrak, paměť, mění se přizpůsobivost ke změnám. Jde o nezvratný, nicméně velice individuální proces.

Ohrožení šedesátníci

Nejvíce ohroženou skupinou na trhu práce jsou lidé starší šedesáti let. Pokud přijde člověk v tomto věku o práci, jen obtížně nalézá novou. Starší pracovníci jsou tedy řazeni mezi nejrizikovější skupinu na pracovním trhu. Právě proto by jim měla být věnována zvýšená pozornost a následná pomoc při nalezení vhodné pracovní pozice.

Nižší zaměstnanost starších věkových skupin ovlivňují i odchody do předčasných důchodů. U většiny lidí je odchod do důchodu či předčasného důchodu jedinou možností, jak si zajistit další existenci. Dalším důvodem je i absence dlouhodobé přípravy na stárnutí jak na straně zaměstnanců, tak na straně zaměstnavatelů a do značné míry i ztráta zodpovědnosti za vlastní stáří již v produktivním věku. Na ohrožení za-

městnávání seniorů se projevuje i společenské klima – nedostatečná podpora aktivního stárnutí a mezigenerační solidarity.

K většímu zapojení osob ve věku nad 50 let je právě nutné vytváření podmínek na pracovišti a změna postoje jednotlivců. Česká republika by se měla stát zemí vstřícnou k zaměstnávání osob různého věku, a to tak, že se změní postoje ke stárnutí jak na úrovni společnosti, tak i na straně zaměstnavatelů, zaměstnanců, dále k zajištění age managementu jako nedílné součásti personálního řízení, k přípravě obyvatelstva na aktivní stárnutí. Firmy by měly klást důraz na vytváření podmínek pro prodlužování pracovního života zaměstnanců včetně práce v důchodovém věku.

Důležité je klást důraz na mezigenerační dialog nejen ve firmách, ale i ve společnosti jako takové, zejména na „rozmělňování" oboustranných generačních předsudků. Projekt **Implementace politiky stárnutí na krajskou úroveň MPSV (Senioři v krajích)**, který pomáhá s řešením politiky stárnutí v jednotlivých regionech, spatřuje možnou podporu ze strany zaměstnavatelů právě ve vytváření podmínek pro zaměstnávání osob 55+, ale třeba i v důchodovém věku (například na pozici mentorů). Dále umožňování postupného odchodu do důchodu, flexibilních forem práce, domácí práce, snižování úvazku atd.

Další podporou může být právě kladení důrazu na mezigenerační dialog a spolupráci více generací. V Jihočeském kraji se projekt Senioři v krajích zabýval zaměstnaností osob 55+ v Sondě do života a potřeb seniorů. Z tohoto průzkumu vyšlo, že lidé mají zájem o postupný odchod do důchodu, o flexibilní formy práce, o částečné úvazky i v důchodovém věku. Někteří zaměstnavatelé umožňují tyto výhody, jiní zatím nikoliv.

Soutěž pro zaměstnavatele

V Jihočeském kraji se v rámci projektu již druhým rokem pořádala **soutěž Společnost přátelská zaměstnávání lidí 55+**. Cílem je ohodnotit společnosti, které v současné době kladou důraz na zaměstnávání osob ve věku 55+, a tím motivovat ostatní jak k zaměstnávání těchto osob, tak k vytvoření nabídky postupného odchodu do důchodu či prostoru k zaměstnávání seniorů, například jako mentorů. Druhotným cílem je šíření informací o této problematice a odstranění předsudků, které panují mezi společnostmi vůči zaměstnávání starších lidí.

„Důvodem vyhlášení soutěže bylo, že se senioři stále ještě setkávají s předsudky ze strany zaměstnavatelů. Ti si totiž myslí, že mladí lidé budou pracovat pilněji a rychleji a nebude pro ně problém dělat například přesčasy. Opak je mnohdy pravdou. Podle studie personální agentury Adecco Group jsou senioři přínosem pro firmu nejenom z hlediska dlouholetých zkušeností a znalostí, ale je pro ně typická i vyšší míra loajality, spolehlivosti a zodpovědnosti vůči pracovním povinnostem," říká Alena Bártíková, jihočeská koordinátorka projektu Senioři v krajích.

Ocenění přináší zapojeným společnostem nejen konkurenční výhodu ve formě propagace, ale také pomůže ke zlepšení jejich image v regionu i ke zlepšení pracovních vztahů, zejména na mezigenerační úrovni.

Vyhlašovateli soutěže jsou Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, projekt Senioři v krajích a Jihočeský pakt zaměstnanosti (Jihočeská společnost pro rozvoj lidských zdrojů, nositel Jihočeského paktu zaměstnanosti). Záštitu nad oceněním převzala ministryně práce a sociálních věcí Jana Maláčová.

Tato soutěž je určena pro podnikatelské subjekty, veřejnou a státní správu či neziskové organizace, které fungují nejméně jeden rok a mají sídlo společnosti či jeho pobočku na území Jihočeského kraje. Uvažuje se také o rozšíření soutěže na celou republiku.

Zdroj: Projekt Implementace politiky stárnutí na krajskou úroveň; Alena Bártíková; MPSV
Foto: archiv projektu

Bourání předsudků

Zaměstnávání starších osob brání předsudky, že jsou tito lidé pomalejší, hůře se učí novým věcem, hůře se adaptují na změny a nezvládnou držet krok s technologickým vývojem. Někteří zaměstnavatelé si ale často neuvědomují jejich potenciál a nepracují s ním. Přitom starší pracovníci jsou ceněni zejména pro dlouholeté pracovní a životní zkušenosti, pro vyšší zodpovědnost a loajalitu, dále pak pro uvážlivější a vyrovnanější rozhodování, spolehlivost, menší fluktuaci. Mají již odrostlé děti, tudíž jsou časově flexibilní a mohou věnovat své práci více času. Bývají zodpovědní, velmi dobře spolupracují a mají reálné požadavky.

Rodina
Srdce s láskou darované

Záštita

POSLANECKÁ SNĚMOVNA PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY

Patron

Hlavní partner

MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ

Soutěž vyhlašují a pořádají

ANTECOM

KOH-I-NOOR HARDTMUTH since 1790

Partneři

Davido
www.ZpevTicha.cz

Krajánek ve světě

NOTASHEEP

VAMBERK

Muzeum Krajky Vamberk

MG OH

AMOS vision

ŘÍZENÍ ŠKOLY

TEP factor team adventures

MATTEL

ČPP VIENNA INSURANCE GROUP

Partneři

Irena Chřibková
www.auditeorganum.cz

DUHOVÁ KOČKA LUCIE ERNESTOVÁ

boutique hotel RADUN

RENE

agilab GROUP

SYMFONICKÝ ORCHESTR HL. M. PRAHY fok

Mediální partner

age.

Srdce s láskou darované

Pravidla 8. ročníku

Účastníkem projektu Srdce s láskou darované se mohou stát kolektivy z mateřských a základních škol, družiny, kolektivy dětí z dětských domovů, ZUŠ, mateřských center a ostatní dětské kolektivy, třeba i děti se svými rodiči (nejméně 2 a nejvíce 30 dětí/kolektiv), které splní stanovená pravidla. Do soutěže se nemohou přihlásit jednotlivci. **Každý ze soutěžních kolektivů může přihlásit i více projektů; škola/zařízení může zaslat libovolný počet příspěvků různých kolektivů.**

U každého projektu je soutěžní jedna fotografie vyrobeného srdce (nebo srdcí) a jeden text libovolného žánru, z něhož bude zřejmé, komu je srdce určeno a proč. Soutěžící mají možnost dále nahrát do přihlášky až tři fotografie a video dokumentující proces tvorby i předání. Porota bude hodnotit celý tento proces a videoprezentace vítá!

Přihlášku lze podat pouze elektronicky prostřednictvím webových stránek www.srdceslaskou.cz. Podáním přihlášky soutěžící dávají organizátorům soutěže automaticky souhlas s možným publikováním svých příspěvků, fotografií i videoprezentací a se zasíláním časopisu AGE na adresu uvedenou v přihlášce.

Předepsaný formát fotografií je jpg, velikost A4, rozlišení 300 dpi (maximální možné rozlišení/kvalita fotografie; vítězné fotografie se budou zveřejňovat v časopise, proto musí mít tiskovou kvalitu). Předepsaný formát textu/příběhu je word, rozsah od 1000 do 5000 znaků. Videoprezentace by měla mít maximální délku 7 minut.

Pozn.: Galerii soutěžních prací na srdceslaskou.cz generuje program přesně podle toho, jak jste přihlášku vyplnili. Prosíme, věnujte jejímu vyplňování náležitou pozornost. Děkujeme.

V předešlých ročnících se bohužel stávalo, že někteří soutěžící použili k videu neoprávněně písně jiných autorů bez jejich souhlasu. Proto byla některá videa administrátorem YouTube smazána. Z toho důvodu použijte vlastní hudbu nebo si předem vyžádejte souhlas autorů písně.

Cíle soutěže

Podpora tradičních lidských hodnot, jako jsou láska, přátelství, rodina, vzájemná úcta.
Podpora týmové práce a rozvoj tvůrčích dovedností dětí.
Radost z vlastnoručně vytvořených výrobků i z darování, sdílení radosti v kolektivu.

- **Soutěžní příspěvky je možné zaslat od 1. 10. 2021 do 1. 3. 2022.**
- Soutěží se **ve 2 kategoriích** (u smíšených skupin rozhoduje věk u převažujícího počtu dětí):
  - **Základní škola (3. až 9. ročníky),**
  - **Mateřská škola + 1. a 2. ročníky ZŠ.**
- Zvláštní ceny, které platí pro obě kategorie:
  - **Zvláštní cena pro školu,**
  - **Zvláštní cena předsedy Poslanecké sněmovny PČR,**
  - **Zvláštní cena ministryně práce a sociálních věcí za rozvoj mezigenerační spolupráce a solidarity,**
  - **Zvláštní cena za šíření projektu v zahraničí.**
- **Uzávěrka přihlášek je 1. 3. 2022, rozhoduje datum odeslání elektronické přihlášky.**
- Soutěž bude vyhodnocena do 20. 5. 2022.
- Výsledky zveřejní časopis AGE v červnovém vydání 2022; v průběhu roku 2022 pak mohou být v AGE a na Facebooku Srdceslaskou uveřejněny jednotlivé příběhy, fotografie, videa, rozhovory s vítěznými týmy, reportáže atd.
- Od 5. 3. do 31. 3. 2022 bude na webu www.srdceslaskou.cz probíhat veřejné hlasování, které určí TOP 10 z pohledu veřejnosti (nezávisle na porotě).
- Slavnostní setkání vítězů se bude konat na jaře 2022 v historických prostorách Poslanecké sněmovny PČR v Praze, pokud tomu nezabrání epidemická situace.

Celostátní soutěž Srdce s láskou darované je nedílnou součástí projektu AGE a vydavatelství ANTECOM jako jeden z hlavních organizátorů postupuje při její organizaci v souladu s pravidly GDPR a ve shodě s nimi jedná v oprávněném zájmu. Předávání cen bude snímáno médii. Z tohoto důvodu vyjadřují hosté svou účastí souhlas s pořízením a použitím audiovizuálního záznamu, který může obsahovat obrazové a zvukové záznamy týkající se těchto osob či jejich projevů osobní povahy.

KATEGORIE ZÁKLADNÍ ŠKOLY (3. až 9. ročníky)

1. místo

- Originální balíčky výtvarných potřeb pro každého člena kolektivu (celková hodnota 15 000 Kč) od KOH-I-NOOR HARDTMUTH,
- knižní poukázky v hodnotě 300 Kč pro všechny členy kolektivu,
- přívěsky srdíčka pro celý tým,
- originální medaile s logem soutěže,
- dřevěný certifikát s vyřezaným logem soutěže pro školu,
- společenská hra od firmy Mattel,
- dárek od malířky Lucie Ernestové,
- článek o vítězném kolektivu a jeho uveřejnění v časopise AGE.

Odměna pro kolektiv

- Vstupenky do zážitkového centra TEPfactor pro celý tým.

Odměny pro učitelku/učitele/dospělého vedoucího kolektivu

- Třídenní relaxační pobyt v lázních Luhačovice pro 2 osoby ve čtyřhvězdičkovém boutique hotelu Radun,
- překvapení od společnosti KOH-I-NOOR HARDTMUTH,
- dárek z vamberecké krajky,
- dárek od malířky Lucie Ernestové,
- designový šperk z limitované kolekce značky Notasheep,
- dvě vstupenky na koncert,
- dvě vstupenky na divadelní představení Studia Ypsilon.

Odměna pro školu/zařízení

- Volné vstupenky do všech expozic Muzea a galerie Orlických hor (MGOH) pro celou školu.

2. místo

- Originální balíčky výtvarných potřeb pro každého člena kolektivu (celková hodnota 10 000 Kč) od KOH-I-NOOR HARDTMUTH,
- knižní poukázky v hodnotě 300 Kč pro všechny členy kolektivu,
- přívěsky srdíčka pro celý tým,
- originální medaile s logem soutěže,
- dřevěný certifikát s vyřezaným logem soutěže pro školu,
- společenská hra od firmy Mattel,
- dárek od malířky Lucie Ernestové,
- článek o vítězném kolektivu a jeho uveřejnění v časopise AGE.

Odměna pro kolektiv

- Vstupenky do zážitkového centra TEPfactor pro celý tým.

Odměny pro učitelku/učitele/dospělého vedoucího kolektivu

- Překvapení od společnosti KOH-I-NOOR HARDTMUTH,
- dárek z vamberecké krajky,
- dárek od malířky Lucie Ernestové,
- designový šperk z limitované kolekce značky Notasheep,
- dvě vstupenky na koncert,
- dvě vstupenky na divadelní představení Studia Ypsilon.

Odměna pro školu/zařízení

- Volné vstupenky do všech expozic Muzea a galerie Orlických hor pro celou školu.

3. místo

- Originální balíčky výtvarných potřeb pro každého člena kolektivu (celková hodnota 5000 Kč) od KOH-I-NOOR HARDTMUTH,
- přívěsky srdíčka pro celý tým,
- originální medaile s logem soutěže,
- dřevěný certifikát s vyřezaným logem soutěže pro školu,
- společenská hra od firmy Mattel,
- dárek od malířky Lucie Ernestové,
- článek o vítězném kolektivu a jeho uveřejnění v časopise AGE.

Odměna pro kolektiv

- Vstupenky do zážitkového centra TEPfactor pro celý tým.

Odměny pro učitelku/učitele/dospělého vedoucího kolektivu

- Překvapení od společnosti KOH-I-NOOR HARDTMUTH,
- dárek z vamberecké krajky,
- dárek od malířky Lucie Ernestové,
- designový šperk z limitované kolekce značky Notasheep,
- dvě vstupenky na koncert,
- dvě vstupenky na divadelní představení Studia Ypsilon.

Odměna pro školu/zařízení

- Volné vstupenky do všech expozic Muzea a galerie Orlických hor pro celou školu.

4.–10. místo

- Balíček s překvapením od KOH-I-NOOR HARDTMUTH.

VEŘEJNÁ HLASOVACÍ SOUTĚŽ

1.–3. místo

- Dárky KOH-I-NOOR HARDTMUTH,
- dřevěný certifikát s vyřezaným logem soutěže pro školu,
- přívěsky srdíčka pro celou tvořivou skupinu,
- originální medaile s logem soutěže pro celý tým,
- společenská hra od firmy Mattel,
- zábavná vzdělávací hra z dílny malířky Lucie Ernestové,
- článek o vítězném kolektivu a jeho uveřejnění v časopise AGE,
- volné vstupenky do všech expozic Muzea a galerie Orlických hor pro celou školu.

Odměny pro učitelku/učitele/dospělého vedoucího kolektivu

- Překvapení od společnosti KOH-I-NOOR HARDTMUTH,
- dárek z vamberecké krajky,
- dvě vstupenky na koncert,
- dvě vstupenky na divadelní představení Studia Ypsilon,
- designový šperk z limitované kolekce značky Notasheep.

ZVLÁŠTNÍ CENA PŘEDSEDY POSLANECKÉ SNĚMOVNY PARLAMENTU ČR (budou odměněny až tři týmy)

- Dárky od KOH-I-NOOR HARDTMUTH,
- dárek od předsedy PS PČR,
- dřevěný certifikát s vyřezaným logem soutěže pro školu,
- přívěsky srdíčka pro celou tvořivou skupinu,
- originální medaile s logem soutěže pro všechny členy kolektivu,
- společenská hra od firmy Mattel,
- volné vstupenky do všech expozic MGOH pro celou školu,
- dvě vstupenky na koncert pro vedoucího kolektivu,
- dvě vstupenky na divadelní představení Studia Ypsilon pro vedoucího kolektivu,
- designový šperk z limitované kolekce značky Notasheep pro vedoucího kolektivu,
- článek o vítězném kolektivu a jeho uveřejnění v časopise AGE.

KATEGORIE MATEŘSKÉ ŠKOLY + 1. a 2. ROČNÍKY ZŠ

1. místo

- Originální balíčky výtvarných potřeb pro každého člena kolektivu (celková hodnota 10 000 Kč) od KOH-I-NOOR HARDTMUTH,
- přívěsky srdíčka pro celou tvořivou skupinu,
- originální medaile s logem soutěže pro všechny členy kolektivu,
- dřevěný certifikát s vyřezaným logem soutěže pro školu,
- hračky od firmy Mattel,
- dárek od malířky Lucie Ernestové,
- článek o vítězném kolektivu a jeho uveřejnění v časopise AGE,
- sladké odměny pro všechny členy kolektivu,
- volné vstupenky do všech expozic Muzea a galerie Orlických hor pro celou školu.

Odměny pro učitelku/učitele/ dospělého vedoucího kolektivu (týká se 1.–3. místa)

- Překvapení od společnosti KOH-I-NOOR HARDTMUTH,
- dárek z vamberecké krajky,
- dárek od malířky Lucie Ernestové,
- dvě vstupenky na koncert,
- dvě vstupenky na divadelní představení Studia Ypsilon,
- designový šperk z limitované kolekce značky Notasheep.

2. místo

- Originální balíčky výtvarných potřeb pro každého člena kolektivu (celková hodnota 6000 Kč) od KOH-I-NOOR HARDTMUTH,
- přívěsky srdíčka pro celou tvořivou skupinu,
- originální medaile s logem soutěže pro všechny členy kolektivu,
- dřevěný certifikát s vyřezaným logem soutěže pro školu,
- hračky od firmy Mattel,
- dárek od malířky Lucie Ernestové,
- článek o vítězném kolektivu a jeho uveřejnění v časopise AGE,
- sladké odměny pro všechny členy kolektivu,
- volné vstupenky do všech expozic Muzea a galerie Orlických hor pro celou školu.

3. místo

- Originální balíčky výtvarných potřeb pro každého člena kolektivu (celková hodnota 3000 Kč) od KOH-I-NOOR HARDTMUTH,
- přívěsky srdíčka pro celou tvořivou skupinu,
- originální medaile s logem soutěže pro všechny členy kolektivu,
- dřevěný certifikát s vyřezaným logem soutěže pro školu,
- hračky od firmy Mattel,
- dárek od malířky Lucie Ernestové,
- článek o vítězném kolektivu a jeho uveřejnění v časopise AGE,
- sladké odměny pro všechny členy kolektivu,
- volné vstupenky do všech expozic Muzea a galerie Orlických hor pro celou školu.

4.–10. místo

- Balíček s překvapením (ze sortimentu firmy KOH-I-NOOR HARDTMUTH).

ZVLÁŠTNÍ CENA PRO ŠKOLU

- Výtvarné potřeby a dárky od KOH-I-NOOR HARDTMUTH v hodnotě 10 000 Kč,
- pozvání na vybrané představení Studia Ypsilon pro děti,
- dřevěný certifikát s vyřezaným logem soutěže pro školu,
- společenská hra od firmy Mattel,
- článek o vítězném kolektivu a jeho uveřejnění v časopise AGE,
- volné vstupenky do všech expozic Muzea a galerie Orlických hor pro celou školu.

Odměny pro učitelku/učitele/ dospělého vedoucího kolektivu

- Překvapení od společnosti KOH-I-NOOR HARDTMUTH,
- dárek z vamberecké krajky,
- dárek od malířky Lucie Ernestové,
- přívěsek srdíčko,
- dvě vstupenky na koncert,
- dvě vstupenky na divadelní představení Studia Ypsilon,
- designový šperk z limitované kolekce značky Notasheep.

ZVLÁŠTNÍ CENA MPSV ZA ROZVOJ MEZIGENERAČNÍ SPOLUPRÁCE A SOLIDARITY (budou odměněny až tři týmy)

- Dárky od KOH-I-NOOR HARDTMUTH,
- dárek od ministryně práce a sociálních věcí,
- dřevěný certifikát s vyřezaným logem soutěže pro školu,
- přívěsky srdíčka pro celou tvořivou skupinu,
- originální medaile s logem soutěže pro všechny členy kolektivu,
- společenská hra od firmy Mattel,
- volné vstupenky do všech expozic MGOH pro celou školu,
- dvě vstupenky na koncert pro vedoucího kolektivu,
- dvě vstupenky na divadelní představení Studia Ypsilon pro vedoucího kolektivu,
- designový šperk z limitované kolekce značky Notasheep pro vedoucího kolektivu,
- článek o vítězném kolektivu a jeho uveřejnění v časopise AGE.

ZVLÁŠTNÍ CENA ZA ŠÍŘENÍ MYŠLENKY PROJEKTU V ZAHRANIČÍ

- Dárky od KOH-I-NOOR HARDTMUTH,
- dřevěný certifikát s vyřezaným logem soutěže pro školu,
- přívěsky srdíčka pro celou tvořivou skupinu,
- poukázka na knihy v hodnotě 1000 Kč pro kolektiv,
- originální medaile s logem soutěže pro všechny členy kolektivu,
- společenská hra od firmy Mattel,
- článek o vítězném kolektivu a jeho uveřejnění v časopise AGE.

Odměny pro učitelku/učitele/dospělého vedoucího kolektivu

- Dárek od malířky Lucie Ernestové,
- originální dárek z vamberecké krajky,
- dvě vstupenky na koncert,
- dvě vstupenky na divadelní představení Studia Ypsilon,
- designový šperk z limitované kolekce značky Notasheep.

Srdce
s láskou darované

má svou hymnu

1/
Srdce tluče pomaličku,
zamyslí se na chviličku.
/:K srdci dětí najde klíč,
ví, že tma je dávno pryč.:/

2/
Dospěláku, ohlédni se,
uvidíš náš krásný svět.
/:Srdce láskou otevřené,
cestu, co je samý květ.:/

Refrén:
/:Srdce s láskou darované
podávám Ti na dlani.
Stačí dotek, pohlazení,
úsměv mraky odhání.:/

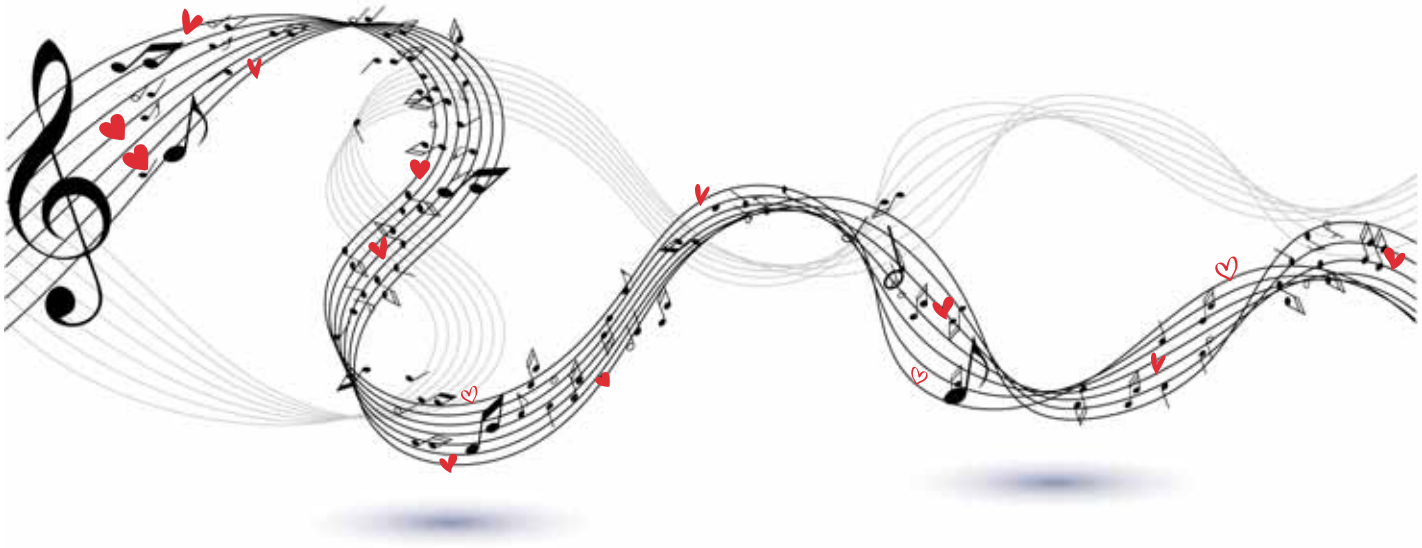

Text, který vznikl na základě prací zaslaných do soutěže Srdce s láskou darované, zhudebnil Jindra Fritsch.
Písničku si můžete poslechnout na stránkách www.srdceslaskou.cz

Hlasování na stránkách www.srdceslaskou.cz

Nezávisle na hodnocení poroty soutěže Srdce s láskou darované bude probíhat v termínu od 5. 3. do 31. 3. 2022 hlasování na stránkách www.srdceslaskou.cz, kde budou uveřejněny všechny příspěvky došlé do soutěže. Tímto může kdokoli dát hlas tomu týmu, jehož práce se mu líbí. V konečné fázi pak počty hlasů vyhodnotí počítač a zveřejníme TOP 10, které z tohoto veřejného hlasování vzejdou. První tři vítězné týmy získají hodnotné odměny (viz předchozí strany).

Obdiv poroty mají všichni soutěžící, a všechny jejich práce tak zůstanou zveřejněny na www.srdceslaskou.cz. Všichni také obdrží milé dárky ze sortimentu společnosti KOH-I-NOOR HARDTMUTH jako poděkování za účast.

DUHOVÁ KOČKA – AUTORSKÝ OBCHOD LUCIE ERNESTOVÉ
věnuje vítězům soutěže Srdce s láskou darované
nádherné hry a inspirační karty.

DUHOVÁ KOČKA
LUCIE ERNESTOVÁ
WWW.DUHOVAKOCKA.CZ

Hrdí partneři celostátní soutěže

Srdce
s láskou darované

boutique ★★★★
HOTEL RADUN
Est. 1928

Zažijte úslužnost první republiky v krásných moravských lázních Luhačovice.

www.hotelradun.cz

Město Vamberk
a Muzeum krajky Vamberk
vás zvou na prohlídku

- trvalých expozic paličkovaných krajek
- specializovaných tematických výstav
- proměny krajky v Čechách od počátku 18. století až do současnosti
- unikátního paličkovacího stroje

Otevřeno celoročně (pokud to pandemie dovolí)
Více na www.muzeumkrajky.cz.

Hrdí partneři celostátní soutěže

Srdce
s láskou darované

Ve veltruské čokoládovně Pralinka
si můžete čokoládové dobroty zkusit s dětmi vyrobit

Ale klidně přijedeme i za vámi do mateřských školek a základních škol nebo na nějakou akci, kde chcete udělat radost nejmenším návštěvníkům a jejich rodinám.
Těšíme se na vás.
Vaše Pralinka

NOVINKA:
Pralinky pro diabetiky a fitness čokolády

Čokoládovna Pralinka
ruční výroba čokolády a pralinek

Olga Klejnová
Žižkova 324, Veltrusy
tel.: 605 804 801

INFOCENTRUM MODERNÍ ŠKOLY

Informujte žáky během minuty. Pozvánky, aktuality, kroužky, mimořádné události. Vše přehledně a rychle.

Vkládejte do panelu jakékoliv soubory. Obrázky, videa, dokumenty nebo webové stránky.

Zobrazujte na panelu rozvrhy hodin, suplování a jídelníčky. ÁMOS je propojen se školními systémy Bakaláři, Škola on-line, edookit, Strava, e-Jídelníček, eStrava, iCanteen a dalšími.

BAKALÁŘI ŠKOLA ONLINE

www.amosvision.cz

ÁMOS vision

Hrdí partneři celostátní soutěže Srdce s láskou darované

Zábavní park

okořeňte si školní výlet dávkou adrenalinu

Už jste slyšeli o místě, kde se zrychluje TEP, dobrodružství číhá na každém rohu a o zábavu je postaráno? Takové místo najdete ve středních Čechách nedaleko slapské přehrady. V TEPfactoru na vás čeká 25 originálních úkolů, které prověří vašeho týmového ducha, zápal pro hru a smysl pro spolupráci. Ačkoliv úkoly byly inspirovány slavnou pevností Boyard, nenajdete zde ani hady ani pavouky. Úkoly jsou zaměřené na logiku, trpělivost a zručnost a plní je vždy celý tým. Bez vzájemné spolupráce a podpory je nemůžete splnit. Pokud budete jako jedno tělo a duše, splníte všechny úkoly a posbíráte všechny indicie, čeká vás na konci cesty poklad. Dobudete i vy poklad TEPfactoru?

V TEPfactoru věříme, že i cesta je cílem, a proto není důležité vyhrát, ale zúčastnit se. Jde především o zábavu s kamarády a o zážitek, který si odnesete.

Pokud jste z daleka, můžete se ubytovat ve stylových plážových bungalovech. Více informací najdete na www.tepfactor.cz

Vymodelujte si vánoční dekoraci

Dny se krátí, Vánoce jsou za dveřmi. Nemáte chuť vyrobit si třeba vánoční hvězdu pro radost?

1

Připravte si potřebné pomůcky: hmotu **Keraplast**, váleček, misku s vodou, listy různých velikostí, špejli, **štětec**, skalpel, šídlo nebo jehlu, **akrylové barvy** a nakonec podložku na práci. Ideální je pracovat na pečicím papíru, na kterém se hmota nelepí.

2

Prohněťte si kousek hmoty v dlaních, poté z ní pomocí válečku vyválejte přibližně 0,7 cm tlustý plát. Povrch plátu uhlaďte prsty namočenými ve vodě.

3

Na připravený plát opatrně položte jednotlivé lístečky a zaválejte je válečkem.

4

Tvar listu ořízněte skalpelem a poté jej z hmoty odeberte. Jednotlivé žilkování můžete zvýraznit pomocí nástroje s jehlou. Hrany uhlaďte prsty namočenými ve vodě.

5

Stejným způsobem vytvořte spoustu lístečků ve třech různých velikostech.

6

Přes jehlu můžete lístečky mírně prohnout ve středu, čímž jim dodáte ten správný tvar.

7

Do suché misky nejprve položte pět největších listů tak, aby vytvořily kruh.

8

Pokračujte druhou vrstvou menších lístečků. Pokud na sebe vrstvy dostatečně nepřilnou, pomozte si štětcem namočeným ve vodě. Střed květiny vyplňte hmotou.

9

Nakonec přidejte třetí vrstvu nejmenších lístečků. Vymodelujte malé kuličky, které umístěte doprostřed květiny.
Celou květinu nechte v misce minimálně jeden den schnout.

10

Poté ji opatrně vyjměte a nabarvěte pomocí akrylových barev. Umístit ji můžete na špejli či ji jen položit do květináče nebo na jídelní stůl jako dekoraci. Krásné tvoření!

Modelovací hmotu Keraplast zakoupíte online na https://eshop.koh-i-noor.cz/ nebo v jednom z více než 100 značkových obchodů Koh-i-noor Hardtmuth po celé České republice.

TEXTILE MARKERS

popisovače na textil

60 Nevypratelný inkoust do 60 °C

Brilantní odstíny

KOH-I-NOOR HARDTMUTH

since 1790

www.koh-i-noor.cz

Nabízíme přes 15000+ produktů pro všechny s vášní pro tvoření.

Kreativní sortiment pro děti, školáky a profesionální výtvarníky, ale i vysoce kvalitní výrobky pro vaši dílnu, studio či kancelář.

Více než 100 značkových prodejen po celé České republice.

Vyberte si svou nejbližší na
www.koh-i-noor.cz/kontakty

KOH-I-NOOR HARDTMUTH
since 1790

www.koh-i-noor.cz

Magické Vánoce

s KOH-I-NOOR HARDTMUTH

KOH-I-NOOR HARDTMUTH

since 1790

www.koh-i-noor.cz